هەرێمی کوردستانی عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان - عێراق

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆڵەکان

37

ساڵی/ 2006 – بەرگی سی و حەوت

چاپی یەکەم/ ساڵی 2007

پێڕیست

پرۆتۆكۆڵی دانیشتنی دەستپێك خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2006/9/3 ل5

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (1) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/9/4 ل25

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (2) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2006/9/5 ل49

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (3) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/9/6 ل99

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (4) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/9/11 ل147

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (5) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/9/13 ل161

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (6) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/9/20 ل229

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (7) خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2006/9/24 ل282

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (8) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/9/25 ل354

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (9) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/9/27 ل400

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (10) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/10/2 ل420

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (11) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2006/10/3 ل471

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (12) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/10/9 ل529

پرۆتۆكۆلی دانیشتنی ژمارە (13) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/10/11 ل532

بەڕێز طارق محمد سعید جامباز:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

یاسای وەزارەتی گەشت و گوزار

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە ماناکانی بەرامبەریانە:

1-هەرێم: هەرێمی کوردستانی عێراق.

2-وەزارەت: وەزارەتی گەشتو گوزاری هەرێم.

3-وەزیر: وەزیری گەشتو گوزاری هەرێم.

4-بریکار: بریکاری وەزارەتی گەشتو گوزاری هەرێم.

5-ئەنجومەن: ئەنجومەنی راوێژکاری وەزارەتی گەشتو گوزاری هەرێم.

6-مەبەستی گەشتو گوزار: مەبەست لە حەوانەوە (الراحە)و بووژانەوە (الاستجمام)و وەرزش ومەلەوانی و رابواردن و، راوو، دیتنی هەوار گەلی میژووییەن و ئاسەوار ونیگاری سروشتی وپارك وسەیرانگاو زیارە ئایینی و، کرینی پێداویستی شەخسی و، بزاڤی خەمڕەوێن وهەر مەبەستێکی دیکەشە کە گەشتیاران رابکێشێ.

7-جێگەی گەشتو گوزار: هەر جێگەیەکە، مەبەستی گەشتوگوزار تێدا بەجێ بێ، وەك، ئوتێل و خواردنگە و گازینۆ و جێگای بووژانەوە (المنتجعات)و چادرگاو، جێگای دیکەش کە بۆ مەبەستی گەشت و گوزار ئامادە کرا بێ.

8-ناوچەی گەشتوگوزار: هەر ناوچەییێکە، بۆ چالاکیی گەشتوگوزار لەبار بێ و، مەبەستی گەشتوگوزاری بۆ فەراهەم کرابێ، یان بۆ گەشتوگوزاری لەبار بێ.

ماددەی دووەم:

ا-وەزارەت ئەم ئامانجانەی خوارەوە دێنێتە دی:

1-بەهاودەنگی لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەکاندا، وزەی گەشتوگوزار و چاوگە خۆرسکەکانی هەرێم و وەبەردێنی و بەرەو چاکتریان دەگۆڕێ.

2-بەهاوکاری و هاودەنگی لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەکاندا، ناوچە مێژوویی و ئاسەوارە جۆربەجۆرەکان، بەجۆرێ بەرهەم دێنێ و بەرەو چاکتریان دەگۆڕێ، کە خزمەت بە مەبەستەکانی گەشتوگوزار بکات.

3-هاندانی دروستکردنی شارو کۆمەڵگای گەشتوگوزار و جێگای بووژانەوەو ئوتێل و خانووی گەشتوگوزار.

4-دامەزراندن و بەکرێدان و بەکرێگرتنی خواردنگە و گازینۆ و چایخانەو جێگای رابواردن و سەیرانگاو جێگای خۆڕسك و دەستکردنی مەلەوانی و، جێگای خلیسکانی سەر بەفر و سەهۆڵ و شتی دیکە.

5-لەگەڵ سەندیکاو رێکخراوە جەماوەریەکاندا هاوکاری دەکاو، بەپێی توانا، ئاسانکاری بۆ هەموویان دەڕەخسێنێ، بۆ پەیدا کردنی بزووتنەوەیەکی بەرفراوانی گەشتوگوزاری.

6-گەڕان (سفرە)ی گەشتوگوزاریی تاك تاك و بەكۆمەڵیش, لە دەرەوە بۆ هەرێم و بە پێچەوانەشەوە, بەشێوازی جۆربەجۆر رێك دەخاو, هەروەها گەڕانی گەشتوگوزاریی بەتاك و بەكۆمەڵیش رێك دەخات.

7-بە هاودەنگی و بە پێكهاتن لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەكاندا, خزمەتگوزاریی پارە گۆڕینەوەی پێویست لە ناوچەو دامەزراوە گەشتوگوزاریەكاندا, پێشكەش دەكا.

8-دامەزراندنی كۆمپانیاو نووسینگ وەكالەتی سەفەرۆ گەشتو گوزاری.

9-لەگەڵ دەستەو كۆمپانیاو تاكەتاكەی خەڵكیشدا, لە ناوەوەی هەرێم و لە (دەرەوەی هەرێمیش دوا وەرگرتنی موافەقەتی سەرۆكایەتی ئەنجومەنی وەزیران), گرێبەست سازدەدات.

10-لەگەڵ وەزارەتەكان ولایەنی دیكەی پێوەندیداردا, لەبوارەكانی گەشتوگوزاریدا هاودەنگی پەیدادەكات.

11-لەگەڵ دەستەی وەبەرهێنان, لەهەرێمدا بۆ راكێشانی وە بەرهێنەران بۆناو هەرێم, لەچوارچێوەی پلانەكان ویاساكاندا, كەبۆ ئەم مەبەستە دانراون دەكەوێتە هاەكاری وهاودەنگی.

ب-ئەرکوفرمانی وەزارەت:

وەزارەت ئەم ئەرکوفرمانانەی خوارەوە پیادە دەكا:

ِلەچوارچێوەیپلانی گشتی گەشتو گوزار, لەهەرێمدا, نەخشەی بزووتنەوەی گەشتو گوزارو ناوچەی هاوینە هەوارە كان ئامادە دەكاِ.

ماددەی سێیەم:

یەكەم:وەزیر:سەرۆكی باڵاو, بەرپرسی ئیش و كارو ئاراستە كردنی سیاسەتی وەزارەتەكەیەو, هەموو بڕیارو فەرمان و رێنكاییگەلێ پێوەندییان بە ئەركوفرمان و پێكهاتەو سەلاحییات و كاروباری دیكەی هونەری و دارایی و ئیداری و رێكخستنی وەزارەتەكەوە هەبێ, بەپێی حوكمەكانی یاسا, لەوەزیرەوە دەردەچێ و بەسەر پەرشتیی خۆی جێ بەجێ دەكرێن.

دووەم:بریكاری وەزارەت:لە چوارچێوەی ئەو سەلاحییاتانەدا كە پێی دەسپێردرێ, لە ئاراستە كردن و سەرپەرشتیكردنی كاروباری وەزارەتەكەدا, یاریدەی وەزیر دەدات, مەرجیشە بڕوانامەی زانكۆی هەبێ.

سێیەم:وەزارەت لەمانەی خوارەوە پێك دێت:

1-نووسینگەی وەزیر:فرمانبەرێ سەرۆكایەتیی دەكا, بڕوانامەی زانكۆی هەبێ, ژمارەیێ فرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

2-نووسینگەی بریكاری وەزارەت:فرمانبەرێ بەڕێوەی دەبات, بڕوانامەی زانكۆی هەبێ ژمارەیێ فرمانبەریش یاریدەی دەدەن.

3-راوێژكارەكان: لە چوار راوێژكار زیاتر نەبن, مەرجیشە بڕوانامەی زانكۆیان هەبێ و, خاوەن ئەزموون و كەردەش بن.

4-ئەنجومەنی راوێژكاریی وەزارەت:

أ-وەزیر:سەرۆكە.

ب-بریکاری وەزارەت:جێگری سەرۆکە.

ج-بەڕێوەبەرە گشتییەکان:ئەندامن.

د-راوێژکار و خاوەن ئەزموونەکان: ئەندامن (بە مەرجێ لە سێ کەس زیاتر نەبن و, بڕوانامەی زانکۆیان هەبێ و, خاوەن ئەزموون و کەردەش بن).

ئەنجومەن ئەم کارانە دەگرێتە ئەستۆ:

أ-نەخشەی سیاسەتی گشتیی گەشتوگوزار دادەنێ و ئیقراری دەکات.

ب-ئەو رێککەوتننامانە تەسدیق دەکات کە پێوەندییان بە دامەزراندن و بەرەو چاکتر گۆڕین و وەبەرهێنانی دەزگاو پرۆژەگەلی گەشتوگوزارەوە هەیە.

ج-دوای موافەقەتی لایەنە پێوەندیدارەکان, ئەو رێککەوتننامەو هەرەوەز سازییانە (التعاونیات) تەسدیق دەکات کە لەگەڵ لایەنە بیانیەکاندا گرێ دراون.

د-ئیقرار کردنی بودجەی ساڵانەو میلاکات و حساب و حسابکاریی کۆتایی.

5-بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ئیدارەو دارایی: لەمانە پێك دێت:

1-بەڕێوەبەرایەتی تاکەتاکەی کارمەندان.

2- بەڕێوەبەرایەتی ئیدارە.

3- بەڕێوەبەرایەتی کاروباری دارایی.

4- بەڕێوەبەرایەتی ریقابە و لێوردبوونەوە (التدقیق)ی ناوخۆ.

5- بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی.

6- بەڕێوەبەرایەتی نەخشەسازی و بەدواداچوون.

6- بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئاسەوار: فرمانبەرێ بە پلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا, بڕوانامەی زانکۆی هەبێ, دایەرە گەلی ئاسەوار لە پارێزگاکاندا پێوەی پەیوەستن.

7-بەڕێوبەرایەتی گشتی کاروباری گەشتوگوزار/ لە هەولێر: فرمانبەرێ بە پلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا, بڕوانامەی زانکۆی هەبێ

8- بەڕێوبەرایەتی گشتی کاروباری گەشتوگوزار/ لە سلێمانی: فرمانبەرێ بە پلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا, بڕوانامەی زانکۆی هەبێ.

9- بەڕێوبەرایەتی گشتی کاروباری گەشتوگوزار/ لە دهۆك: فرمانبەرێ بە پلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا, بڕوانامەی زانکۆی هەبێ.

ماددەی چوارەم: ئەرکوفرمان و پێکهاتەکانی وەزارەت بەپێڕۆ دیار دەکرێن.

ماددەی پێنجەم: وەزارەت سەلاحییاتی ئەوەی هەیە, جێگاکانی گەشتوگوزار و کۆمپانیا گەشتوگوزاریەکان لە هەر مزەیێ (رسوم) ببەخشێ تەنیا مزەی گومرگ نەبێ.

ماددەی شەشەم: وەزیر سەلاحییاتی کردنەوەی بەڕێوەبەرایەتیی نوێ و, یەکخستن و ئیلغا کردنی بەڕێوەبەرایەتیەکانی هەیە.

ماددەی حەوتەم: هەر دەقێ لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا نەگونجێ ناخرێتە کار, یاسای ژمارە (39)ی ساڵی (2004)ی دەزگای گەشتوگوزاری هەرێمی کوردستان و, یاسای پێشووی دەزگای گەشتوگوزاری ئیدارەی سلێمانیش ئیلغا دەکرێن.

ماددەی هەشتەم: پێویستە لەسەر وەزیرەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە بخەنە کار.

ماددەی نۆیەم: ئەم یاسایە لە رۆژی بلاَوکردنەوەی لە (وەقایعی کوردستان)ەوە کاری پێ دەکرێ.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس, ئەم پرۆژەیە پەیوەندی بە لیژنەی یاسایی و لیژنەی شارەوانییەوە هەیە, بۆ ئامادە کردنی راپۆرتی خۆیان, پرۆژەی تر بخوێنەوە.

بەڕێز عبدالكريم ابوبكر مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

یاسای ژمارە ( )ی ساڵی 2006

یاسای وەزارەتی کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوانی هەرێمی کوردستان – عێراق

ماددەی یەکەم:

مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە, لەم یاسایەدا, ماناکانی بەرامبەریانە:

1-هەرێم: هەرێمی کوردستان عێراق.

2-وەزارەت: وەزارەتی کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوانی هەرێم.

3-وەزیر: وەزیری کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوانی هەرێم.

4-بریکار: بریکاری وەزارەتی کاروباری شەهیدان و ئەنفالکراوانی هەرێم.

5-ئەنجومەن: ئەنجومەنی راوێژکاری وەزارەتەکە.

ماددەی دووەم: وەزارەت, ئەم ئەرك وفرمانانەی و وەدیهێنانی ئەم ئامانجانەی خوارەوە دەگرێتە ئەستۆ:

1-فەراهەمکردنی چاودێریی ماددی و مەعنەویی کەسوکاری شەهیدان و ئەنفالکراوان, تا بتوانن بە ئازادی و سەربەرزانە بژین.

2-زیندو و کردنەوەی بۆنەگەلی تایبەت بە یاد کردنەوەی سەرکەشی و نەمریی شەهیدان و ئەنفالکراوان.

3-پێشنیاز کردن و هەموار کردنی یاساو, هەواڵە کردنی بۆ ئەنجومەنی وەزیران, بۆ وەدیهێنانی ئەرکوفرمان و ئامانجەکانی وەزارەت.

4-دانانی سیاسەتی گشتی بۆ فراژوکردن (تنمیە)و وەبەرهێنانی دەرامەتی (موارد) وەزارەتەکەو, لە چوارچێوەی ئیلتیزاماتی نەتەوەیی و نیشتمانی و ئامانجە کۆمەلاَیەتی و ئابوورییەکانی خۆیدا, پاشان جێ بەجێ کردنی ئەو سیاسەتە بەپێی یاسا لە کاردابووەکان.

5-کارکردن لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەکان, بۆگرنگیدان بە باری پەروەردەیی و فێرکاری و رۆشنبیری و کۆمەلاَیەتی و تەندروستی و ئابووری و ئاوەدانکاریی خاوخێزانی شەهید و ئەنفالکراوەمان و دانانی بەنامەش بۆ بەرەو چاکتر گۆڕینیان.

هەرێمی کوردستان - عێراق
ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستان - عێراق

پرۆتۆکۆلەکان

38

سالّی/ 2006 – بەرگی سی و هەشت

چاپی یەکەم/ سالّی 2007

پێرِیست

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (14) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/10/16 ل5

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (15) خولی دووەمی هەڵبژاردن – پێنج شەممە 2006/10/19 ل67

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (16) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/10/30 ل71

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (17) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/11/1 ل131

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (18) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/11/6 ل203

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (19) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/11/8 ل261

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (20) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2006/11/14 ل315

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (21) خولی دووەمی هەڵبژاردن – دوو شەممە 2006/11/27 ل369

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (22) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/11/29 ل421

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (1)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – یەك شەممە 2006/12/17 ل441

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (23) خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2006/12/19 ل501

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (2)ی نائاسایی خولی دووەمی هەڵبژاردن – سێ شەممە 2006/12/26 ل549

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (24) خولی دووەمی هەڵبژاردن – چوار شەممە 2006/12/27 577

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس, بەڵام ئەوە عیلاقەی بەو جەلسەوە نییە, ڕۆژێکی تایبەت وەزیر بانگ دەکەین و ئەو شتانەی کەهەمانە, دەبێت وەزیری ناوخۆشی تێدا بێت, چونکە بەشێکی عیلاقەی بە جانبی ئەمنیەوە هەیە, بۆ ئەوەی جواب بداتەوە, ئێستا دیباجە و هەموو ماددەکە پێکەوە دەیخەمە دەنگەوە, کێ لەگەڵە؟ کێ لەگەڵدا نییە؟ بە کۆی دەنگ وەرگیرا, زۆر سوپاس, ئینشائەڵڵا سەرکەوتوو دەبن, فەرموو جەنابی وەزیر.

بەڕێز حیدر شیخ علی/وەزیری گەیاندن:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من پڕ بەدڵ سوپاسی هەمووتان دەکەم, سوپاسی هاوکاریتان دەکەم, بەتایبەتی لیژنەی قانونی کە بەراستی ماندوو بوون لەگەڵماندا, چەند جار ئیجتیماعمان کرد بەیەکەوە, زۆر سوپاسی سەرۆکی پەرلەمان دەکەین کاك عدنان, سەرۆکی پەرلەمان, من یەك مولاحەزەم هەیە حەزم نەکرد باسی بکەم, بەڵام بۆ تەوزیح, وەزارەتی گەیاندن, وەزارەتی موستەحدس نییە, وەزارەتی ئەصڵیە, ئەمە وەکو وەزارەتی نەقلە, لەبەر ئەوە مودیریەتی هەبوو لەلای ئێمە بوو و ڕۆیشتن, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێمە ئێستا پشوویەك دەدەین بۆ ماوەی بیست دەقیقە, پاشتر وەزارەتی گەشت و گوزار موناقەشە دەکەین, ئەویش کورتە ئینشائەڵڵا تەواوی دەکەین, سوپاس, بەخێر بێن سەرچاو.

دانیشتنی دووەم

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان, دانیشتنەکەمان دەست پێدەکەینەوە, بەخێرهاتنی بەڕێز کاك نمرود وەزیری گەشت وگوزار دەکەین, کەبەشداریمان دەکات لەم دانیشتنە, جگە لە لیژنەی یاسایی هیچ ڕاپۆرتی تر هەیە, شارەوانی فەرموو. داوا لە لیژنەی یاسایی دەکەم پرۆژەکە بخوێننەوە بەرەچاوکردنی ئەو مولاحەزاتانەی کە دامان بەو بەیانییە, فەرموو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

یاسای وەزارەتی گەشت وگوزار

ڕاپۆرتی لیژنەی یاسایی

لیژنەکەمان پڕۆژەی یاسای وەزارەتی گەشت و گوزار لە هەرێمی کوردستان – عیراقی تاوتوو کرد و لەگەڵ وەزیری تایبەتمەند کۆبۆوە و دوای گفتوگۆ و ڕاگۆڕینەوە، بەکۆی دەنگ گەیشتینە ئەم ڕاسپاردەو پێنیارانەی خوارەوە:

یەکەم: لیژنە پشتگیری لە پرۆژەکە دەکات چونکە وەزارەتەکە تازە لەهەرێمدا هاتۆتەکایەوە. بەڵام پێشنیاز دەکات دیباجەیەکی بۆ دابڕێژرێت و مادەکانی ڕێزبەند بکرێن و برگەکانی ڕێك بخرێن و هەندێ

هەمواركردن و گۆڕانكاری لە داڕشتنی هەندێ لە بەندەكانی   ئەنجام بدرێن، هەروەك لە شوێنی خۆیان دەیانخەینە ڕوو.

دووەم: زنجیرە نمرەییەكان بە ڕەنووس بنووسرێن وەك ئەوەی لەیاسای وەزارەتەكانی دیكە ئەنجامدراون.

سێیەم: لیژنە ماددەی یەكەمی پرۆژەكە پەسەند دەكات بە مەرجێك دەستەواژەی (بۆ مەبەستەكانی ئەم یاسایە) لە كۆتایی رستەكەدا زیادبكرێت.

بەڕێز كریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

الى / رئاسة المجلس الوطني لكوردستان ـ العراق

م / تقرير اللجنة القانونية

قامت لجنتنا بدراسة مشروع قانون وزارة السياحة لاقليم كوردستان - العراق المحال اليها بعد القراءة الأولى له في البرلمان بتأريخ 2006/9/4 وأجتمعت مع الوزير المكلف بحقيبة الوزارة المستحدثة و بعد المناقشة و المداولة تقدم اللجنة تقريرها و توصياتها و اقتراحاتها بشأن المشروع باجماع الآراء وكمايلي:-

أولاً: ان اللجنة القانونية تؤيد مشروع القانون نظراً لأستحداث الوزارة في الأقليم و تقترح صياغة ديباجة له و تبويب مواده وتنظيم فقراته و اجراء بعض التعديلات و التغيرات في صياغة بعض بنوده و التي ستظهر لاحقاً من خلال هذا التقرير .

ثانياً: تبديل التسلسلات الرقمية بالتسلسلات الكتابية اسوة بالأسلوب المتبع في مشاريع بقية الوزارات.

ثالثاً: بالنسبة للمادة الأولى من المشروع. ان اللجنة القانونية تؤيدها و تقترح اضافة عبارة (لأغراض هذا القانون) الى اخير الجملة الأولى منها.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەی یەكەم:

مەبەست لەم زاراوانەی خوارەوە, ماناكانی بەرامبەریانە:

1-هەرێم: هەرێمی كوردستانی عێراق.

2-وەزارەت: وەزارەتی گەشت وگوزاری هەرێم.

3-وەزیر: وەزیری گەشت وگوزاری هەرێم.

4-بریكار: بریكاری وەزارەتی گەشت وگوزاری هەرێم.

5-ئەنجومەن: ئەنجومەنی راوێژكاری وەزارەتی گەشت وگوزاری هەرێم.

6-مەبەستی گەشتوگوزار: مەبەست لەحەوانەوە (الراحە) و بووژانەوە (الاستجمام) و وەرزش و مەلەوانی و رابواردن و, راوو, دیتنی هەواری مێژوویین و ئاسەوار و نیگاری سروشتی و پارك و سەیرانگا و زیارەتی

ئایینی و, کڕینی پێداویستی شەخسی و, بزاڤی خەمڕەوێن و هەر مەبەستێکی دیکەشە کە گەشتیاران رابکێشێ.

7-جێگەی گەشتوگوزار: هەر جێگەیەکە, مەبەستی گەشت وگوزاری تێدا بەجێ بێ, وەك ئوتێل وخواردنگەو گازینۆ و جێی بووژانەوە (المنتجعات) و چادرگا و, جێگای دیکەش کە بۆ مەبەستی گەشتوگوزار ئامادە کرابێ.

8-ناوچەی گەشتوگوزار: هەر ناوچەیێکە, بۆ چالاکیی گەشتوگوزار لە باربێ و, مەبەستی گەشتو گوزاری بۆ فەراهەم کرابێ, یان بۆ گەشتوگوزار لەباربێ.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الاولى:

يقصد بالمصطلحات الاتية المعاني المبينة ازاءها:

1-الاقليم: اقليم كوردستان العراق.

2-الوزارة: وزارة السياحة.

3-الوزير: وزير السياحة.

4-الوكيل: وكيل وزارة السياحة.

5-المجلس: المجلس الاستشاري لوزارة السياحة.

6-الغرض السياحي: ويقصد به الراحة والاستجمام والرياضة والسياحة والتسلية والصيد ومشاهدة الاماكن التاريخية والاثرية والمناظر الطبيعية والحدائق والمتنزهات والزيارات الدينية واقتناء الحاجيات الشخصية والانشطة الترفيهية الاخرى واي غرض اخر يحقق الجذب السياحي.

7-المرفق السياحي: ويقصد به اي نشاط يمارس فيه الغرض السياحي كالفنادق والمطاعم والكازينوهات والمنتجعات والمخيمات والمحلات المعدة لتحقيق الاغراض السياحية.

8-المنطقة السياحية: ويراد بها اي مكان مؤهل لمارسة النشاط السياحي ويتوفر فيه الغرض السياحي او يصلح له.

بەڕێز عبدالکریم ابوبکر مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە لێرە هیچ رەخنەیەکمان نییە, پێشنیارمان تەنها ئەوەیە لە ماددەی یەکەم رستەی (لاغراض هذا القانون) لە ئەوەلی دابنرێت (يقصد بالمصطلحات الاتية المعاني المبينة ازاءها لاغراض هذا القانون), سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لەسەر ئەو ماددەیە فەرموو کاك رشاد.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەسەر مادده يەك چەند نوقتەيەکمان هەيە, ماددەی يەك بڕگەی شەش لەجياتی (مشاهدة) بکرێتە (زيادة), لەجياتی (الزيارات الدينية) بکرێتە (زيارة الاماكن المقدسة) و(اقتناء حاجيات الشخصية) لابرێ لە هەمان بڕگە و لەجياتی (الغرض السياحي) لە هەمان بڕگە بنووسرێت (للاهداف السياحية), وشەی رابواردن لە دەقی کوردييەکە لە بڕگە شەش و لەسەر هەر ماددەيەکی تری ئەم قانونە هاتووە لابدرێت, چونکە وشەيەکی نەگونجاوە لەناو کۆمەڵگادا, لەهەمان بڕگە (للغرض السياحي) لابدرێت تەنها بنووسرێت (السياحة) و پێناسەکە بەم شێوەيەی لێ بێت: (ويقصد بها کل مايتعلق بالراحة والاستجمام وزيارة الاماكن التاريخية والاثرية و زيارة الاماكن الطبيعية والحدائق والمتنزهات) هەر ئەوەندە بوو, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

مادده يەك هيچ تێبينييەکی لەسەر نييە, تەنيا لەسەر وشەکەيدا کە ئەو تێبينيەيان نيشان داوە, بەڵام ليژنەی شارەوانی چەند تێبينيەکی داوە, مەسەلە ئەوەيە کە سەردانە شوێنە ئاينيەکانی پيرۆز, ئەوە شتێکی تەبيعی يە, ئەو وشەيە رابواردن داوا دەکات لە کوردييەکەی بگۆڕێت, لەعەرەبييەکەی ئيعتيادی هاتووە, لە کوردييەکەی لەهەندێ شوێن بە مانايەکی تر بەکارهاتووە, فەرموو جەنابی وەزير.

بەڕێز نمرود بثيو/وەزيری گەشت وگوزار:

السيد رئيس المجلس.

اتصور هناك فرق بين الغرض السياحي والمرفق السياحي, يعني الزيارات الدينية هي غرض سياحي, يعني ميصير الاماكن المقدسة, الاماكن المقدسة او المرافق الدينية المقدسة هاي تدخل بالمرفق السياحي, يعني الزيارة هي غرض سياحي, مو مكان, يعني عندما تقول الزيارات الدينية يعني غرض سياحي اريد اروح ازور, فاذا يريد يدخل فهذا تدخل بالمرافق السياحي, يعني العتبات المقدسة, وهذا هم تعتبر مرافق سياحية يزورها السواح, اتصور الزيارات الدينية صحيحة, شكراً.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لەسەر ئەم ماددەيە بابزانين چەند کەس قسەيان هەيە, ژمارەيەکن, فەرموو کاك شهاب.

بەڕێز شهاب عبدالله صديق:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من يەك پێشنيارم هەيە لەسەر ماددەی يەکەم, فەقەرەی شەش, ئەوەی کە موتەعەليقە بە (الانشطة الترفيهية اخرى واي غرض آخر يحقق الجذب السياحي) پێشنيارەکەم ئەوەيە کە ئەو دێرەی لەسەر ئيزافە بکرێت (على ان يراعي طبيعة المجتمع الکوردستاني)، سوپاس.

بەڕێز فتاح عبدالله نقشبندی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەو بڕگەی شەش من پێشنیار دەکەم چەند وشەیەك لابرێ، ئەوەش کە جەنابی وەزیر وتی (والزيارات الدينيه) پێم وایە دین زیارەت ناکرێت، مەراکیزی دینی زیارەت دەکرێت یان موقەدەساتی دینی، بۆیە پێم باشە وای لێ بکرێت با لە سەرەتاکەی دەست پێ بکەین (ويقصد به الراحة (الاستجمام) ئەوە لابدرێت، چونکە کە وتمان لەوێ بێت یان لەوێ نەبێت هیچ نوقصانیەك و زیادەیەکی تێدا نییە و وشەیەکی جوانیش نییە، (والرياضة والسباحة والتسلية) لێرە لە کوردیەکە تەرجومەی کردووە (تسلیە) بە (رابواردن)، من پێم وایە تەسلیە بە مانای رابواردن نییە، بەزمانی عەرەبی، تەسلیە بە مانای دڵنەوایی و دڵدانەوەیە، ئەصڵی وشەی تەسلیە یانی دڵدانەوە، بەڵام ئەو زۆر بەزەقی دەڵێ رابواردن، رابواردنیش لەناو ئێمە یانی کەلتورێکی ناشرینە، شتێکی جوان نییە، ناڵێم نییە رابواردن ئێستا، بەڵام حەق نییە ئێمە وەکو پەرلەمان مەشروعێکی بۆ دابنێین بیکەین بە قەرار، بە قەرار رابوواردرێ، ئەوە شتێکی جوان نییە، تاریخ لەسەرمان دەنووسێ، بەحەقیقەتیش کەلیمەی تەسلیە ئەوەی کە تەرجومە کراوە لە کوردیەکە، پێم وایە بەباشی بۆی نەچووە، تەسلیە یانی دڵدانەوە، دڵنەوایی کردن، نەك رابواردن، وشەکە جوان نییە، ئەوە دوو، یەکیان وەکو عەرزم کردی (استجمام)(تسلية)(صيد)، ئەو کەسەی کە دێت بۆ سیاحە موستافین بۆ ئەوە نەهاتووە بچێت راو بکات، راوکردن ئێستا لەناو ئێمە بۆ تەیرو تیور هەر مەنع کراوە، دووەمین ناحیەی ئەمنیش ئەگەر بچی حیوانێك بکوژی بە تفەنگێك ئەو تفەنگ بەکارهێنانە شتێکی بەکار نییە بۆ راوچی، راوچی من پێم وایە ئەوەی لێی مەنع بکرێت، راو کردن لە موستاف بە قانون قەدەغە بکرێت، بە قانون راو کردن بۆ موستافین مەنع بکرێت، ئەمەیان دوو، و(مشاهدة الاماكن التاريخية) ئەوە قەیناکە من لەگەڵیمە و(الاثرية والمناظر الطبيعية والحدائق والمتنزهات و الزيارات الدينية) زیاراتی دینی جوان نییە، مەفروزە بوترێت (وزيارات المراكز الدينية والشخصيات والعتبات المقدسة) ئینجا دەست پێ دەکات دەڵێ (واقتناء الحاجيات الشخصية و الانشطة الترفيهية الاخرى) لەو واوەی ڕا تا یێ ئەخیری (واقتناء الحاجيات) داوا دەکەم لەسەرۆکایەتی پەرلەمان ولیژنەی قانونی هەموو پەرلەمانتاران ئەو صیغەیە لابدرێت، چونکە ئەوە صیغەیەکی جوان نییە، جارێ هەر (اقتناء حاجيات) بۆ قەزاو حاجەتە، ئینجا هەر حاجەتێك هەبێت، هەر نەوعە حاجەتێك هەبێت، نابێت لەناو مەشروعێکی وا بەکاربێت، ئێمە بیکەین بە عادەت و دەستوورێك، بیکەین بە قانونێك شتێکی جوان نابینم ئەوە، پێم باشە لابدرێت، لەگەڵ ڕێزمدا.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

مامۆستا قسەکانت هەندێکی بەجێیە، بەڵام هەندێکی وشەیە، مەسەلەی ئیقتینای حاجیاتی شەخصیە لە هەموو شوێنێکدا هەیە، بەڵام کەلیمەکە لەجیاتی ئەوەی تەسەوق بێت، چونکە زۆر کەس هەیە دەچێتە لەندەن بۆ سیاحە یان هەر بۆ کڕینی جل وبەرگ، بۆ کڕینی ئەو ئەشیایەی کە لەوڵاتەکەی خۆیدا نییە،

ئینشائەڵڵا کوردستانیش وا تەتور دەکات کە خەڵکێك دێتە ئێرە بۆ کڕینی ئینتاجی کوردستانی، ئینجا ئەوە بکرێتە تەسوق باشترە، رابواردن ئەویش لابدرێت باشە، بەرەئیی من، کاك ئارام فەرموو.

بەڕێز ارام رسول مامند:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دیارە بڕگە شەش لە ماددە یەك، مەبەستی گەشت وگوزار زۆر شتی تێدایە، بەڵام یەکێك لەو شتە گرنگانەی کە باس نەکراوە دوای ئاسەوار و نیگاری سروشتی و پارك و سەیرانگا، دەریاچە وروبارەکانە، هەروەکو ئێستاش دەبینین بەهۆی دەریاچە و رووبارەکان ئەو ناوچانە کە دەیگرێتەوە گەشت وگوزاری زۆر رووی تێ دەکات، زیندووترین نموونەش دەڤەری دوکانە، بۆیە پێم باش بوو کە دەریاچەو رووبارەکان لە دوای سروشتی و پێش پارك و سەیرانگاکان ئیزافە بکرێت، کە ئەوەش بگرێتەوە، خاڵی دووەمیش بەنسبەت من تەئییدی مامۆستا ناکەم بەوەی کە راو لابچێت بەتەواوەتی، لەبەر ئەوەی لە زۆر وڵاتان راو هەیە، بەڵام تەنزیم کراوە وشوێنی خۆی بۆ دانراوە وکۆمەڵێك مەرجی خۆی بۆ دانراوە، ئەمەش بەشێکە لەسیاحەت بۆیە پێشنیار دەکەم بمێنێتەوە، بەڵام لە داهاتوودا تەنزیم بکرێت، سوپاس.

بەڕێز خضر سليمان خليل:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تێبینیم دەربارەی خالا شەشێیە، دەزانین پەیڤا رابواردن دێت یە بارکێش بێت، دیاردەکا زمانێ هەیە، ئەگەر پەیڤێکی دوو سێ واتایەکی بەو نیشانەدا دەوڵەمەندیا زمانیا، پەیڤا عەرەبیا تەسلیە هاتیە بەرامبەری کوردیشی رابواردنێ ئەم کەینە سەیران، یانی دچی بۆ تەسلیەی، سەیرانگا مە هەیە، سەیران، ئەوە یەك دووەمیش مامۆستا باسی نێچیری کرد گوتی لکوردستانێ قەدەغەیە، بەس نێچیر نەبەس حەیوانێك کو بێت، مە لکوردستانێت گەلەك گۆمێت ئاو هەی، مە دەریاچە هەینە خەڵك دچێت نێچیریا ماسیا دکا، ئەوژی هیوایەتەکا، یانی بۆ ئەو رێگەیە بگرین، سوپاس.

بەڕێز جعفر شێخ مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من دوو تێبینیم هەیە، ئەوەی راو کاك شێخ باسی کرد، ئەبێ مەسەلەی راو تەصلیح بکرێت، ماسی لە فەصڵی خۆی راو دەکرێت، باڵندە وتەیرو توار ئەوە هەر مەمنوعە لە کوردستان تا رادەیەکی زۆر، یانی با تەصنیفێکی بۆ دابنرێت، دیاری بکرێت چ راوێك کراوەیە و چ راوێك مەمنوعە، لە بڕگەی هەشتیش ئێمە لە کوردستان لە سیاحە زۆر دواکەوتوین، ئەو شوێنانەی کە بەکەڵکی سیاحە دێن هیچی بۆ نەکراوە، لێرە هیچ دیاری نەکراوە تەنیا دەڵێ ئەو ناوچانەی کە بۆ گەشت وگوزار و بەمەبەستی گەشت وگوزارە فەراهەم کراوە، هیچ نەکراوە تاوەکو فەراهەم بکرێت، ئەبێت ئەمە زیاد بکرێت، ئەبێت هەوڵ بدرێت ئەو شوێنانەی کە بۆ گەشت وگوزار بەکەڵك دێن ئاسانکاریان بۆ بکرێت وخەدەماتیان بۆ بچێت، سوپاس.

بەڕێز محمد حاجی محمود:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەربارەی راو بۆ کەسێکە لەدەرەوە دێت, یا لەشوێنی ترەوە دەچێت بۆ سەیران بۆ ناوچەیەکی تر, حەقی نییە ئەو راو بکات لەو مەنتیقەیە, راو تەنها خەڵکی ئەو مەنتیقەیە خۆی دەیکات, قانون شتێکی بۆ دابنرێت, کەسێك لەدەرەوە دێت بۆ سەیران حەقی راوی نییە لەو ناوچەیە, چەکی پێ بێت و راو بکات, دەربارەی وشەی رابواردن, وەکو برادەرانیش باسیان کرد, خۆی سەیران, سەیرانگاکان ئەوە جێگەی بگرێتەوە باشترە, دەربارەی زیارەت, زیارەت بۆ جێگە دینیەکان بەکاردێت, یانی دائیمەن کەلیمەی زیارەت بۆ زیارەتی فلان شوێنی موقەدەس و شوێنی تاریخی, شوێنی ئاسار و فلان, زیارەت بۆ ئەوانە بەکاردێت, بۆ شوێنەکانی تریش سەیرانگا بەکاربێت, ئینجا ئەوە جیا بکرێتەوە, سوپاس.

بەڕێز گوڵناز عزیز قادر:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من داڕشتنی خاڵی شەشەم بە نوقصان دەزانم, شتێکیشم نووسیوە, ئەگەر رای هەڤاڵانی بەڕێزی لەسەر بێت, یەکەم راو تایبەتە بە وەزارەتی ژینگەوە, پەیوەندی نییە بە ئێمەوە, ئەوەی سروشت پارێزەکان زیاتر داکۆکی لەمەسەلەی راو دەکەن, لەوێش یاسایەکیان هەیە خۆیان وەرزێکیان داناوە بۆ کێیە, هەندێ تایبەتمەندیان هەیە, ئەوانەی کە راو دەکەن زۆریان هاتوون بۆ لام, من ئەو شێوە داڕشتنەم پێ باشە (مەبەستی گەشت وگوزار: ئەو گەشت وگەڕانەیە بە مەبەستی دیتنی هەوارگەی مێژوویی ودیمەنی سروشتی و پارك و سەیرانگاو سەردانی شوێنە پیرۆزە ئاینیەکان یان هەر کارێکی گەشتیاری, گەشتیاران رابکێشێت بە مەبەستی پشوو) لە خاڵی هەشتەمیشدا ناوچەی گەشت وگوزار هەر ناوچەیەك بۆ چالاکی گەشت وگوزار) باشترە بنووسرێت بۆ مەبەستی گەشت وگوزار , ئەوە رەنگە دەوڵەمەندتری بکات, سوپاس.

بەڕێز د. شوکریە رسول ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من لەگەڵ رەئیی لیژنەی شارەوانیم بۆ مەسەلەی سەردانی شوێنە پیرۆزەکان, لەجیاتی زیاراتی ئاینی, لە هەمان کاتیشدا هەروەکو ئاماژەیان پێکرد داڕشتنەوەی خاڵی شەشەم, پێویستە بەجۆرێکی تر بێت, بەتایبەتی کە مەسەلەی رابواردن و راو ئەگەر لابدرێت, پێویستە ئەم خاڵەی تریش چاك بکرێت, دیتنی هەوارگەلی مێژوویی نوێ ئاسەوارو نیگاری سروشتی, دیتنی هەوارگەلی هەر بکرێت بە شوێنە مێژوویی و کەلەپورو دیمەنی سروشتی لە جیاتی نیگار, هەر وا رۆیشتووە لە شیعر و لەکەلەپوور, دەڵێی دیمەنی جوانی کوردستان, پارکیش ئێمە باخچەمان هەیە, سەیرانگاش لێرەدا هەیە, کڕینی پێداویستی شەخصی و بزاڤی خەمڕەوێن, بزاڤی خەمڕەوێن نازانم لەم شوێنەدا چی دەگەیەنێت؟ یانی بەراستی دەتوانم بڵێم زیادە, بەنیسبەت خاڵی حەوتەم من سەرنجێکی ترم هەیە, جێگەی گەشت وگوزار هەر جێگەیەك مەبەستی گەشت وگوزاری تێدا بەجێ بێت وەك ئوتێل و خواردنگاو گازینۆ و جێگای بووژانەوە و چادرگا و جێگای

تریش بۆ ئەم مەبەستە, حەز دەكەم خاڵێكی تر ئیزافە بكرێت, بەتایبەتی موزەخانەی میللی, موزەخانە میللیمان هەیە, لە سلێمانی موزەخانەی فۆلكلۆرو ئەتنۆگرافیمان هەیە, لە هەولێر دوو مۆزەخانەمان هەیە, مۆزەخانەیەكی فۆلكلۆریمان هەیە, مۆزەخانەیەكیش وەكو گەلەرییە, ئەمانەش زیاد بكرێت, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

وەڵلا مولاحەزەكەی ئەخیری شتێكی تر دێنێتەوە بیر، ئەصڵەن مودیریەی ئاسار دەبێت تابعی ئەم وەزارەتە بێت, ئەگەر جەنابی وەزیر ئیقتراح بكات, پرۆژەیەك لە مەجلسی وەزەراوە بێت, مودیریەی ئاسار لەوەزارەتی رۆشنبیری نەمێنێت بێتە سەر ئەو وەزارەتە, ئەوە زۆر رەبتی هەیە, غەرەزی سیاحیە و زیارەتە و زیارەتی مەناتیقی ئەسەریە, لێرە ناوی هاتووە مدیریەی عامەی ئاسار, ئەمە غەڵەتە, لەبەر ئەوەی قانونەن (المدیریة العامة للآثار) تا ئێستاكە عایدی وەزارەتی سەقافەیە, دەبێ بە پرۆژە, یەكەم داوا بكرێت و ئینفیكاك لەوێ بكرێت و رەبتی ئێرە بكرێت, ناوی وەزارەتەكەش بگۆڕدرێت, ئینجا ئەو مودیریەتە دەكرێت لێرە بێت, فەرموو دكتۆرە رۆژان.

بەڕێز د.رۆژان عبدالقادر دزەیی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەنیسبەت صەید هیچ كێشەمان نییە, چونكە یاسایەكی تایبەتمان بە صەید هەیە, لە هەموو عێراق, بەنیسبەت وشەی رابواردن كە كێشەی دروست كردووە بگۆڕدرێت بە وشەی خۆشگوزەران, سێ چوار تێبینی ترم هەیە بەنسبەت گۆڕینی چەند وشەیەكە, لەوانەیە ئەو بیروبۆچوونە جیاوازەی چارەسەر بكات, ئەو كێشەیەی كە لەو گفتوگۆیانە پەیدا بوو, لە بڕگە شەش باسی (مشاهدة اماكن تاريخية) دەكات, ئەگەر وشەی (مشاهدة) بە (زيارة) بگۆڕدرێت, لەجیاتی زیاراتی دینی بكرێتە (اماكن دينية) ئەوە صیاغەتەكە دەگۆڕێ, لە بڕگە حەفتیش (يقصد به اي نشاط يمارس فيه الغرض السياحي) لەباتی (يمارس فيه) بگوترێت (وله صلة بالغرض السياحي), چونكە غەرەز وابزانم مومارەسە ناكرێ, پەیوەندی هەیە یانی (يقصد به اي نشاط له صلة بالغرض السياحي), بڕگە هەشت (اي مكان مؤهل لممارسة النشاط السياحي و يتوفر فيه الغرض السياحي) دیسان وشەی (يتوفر) بگۆڕدرێت بە (ويتحقق فيه الغرض السياحي) وابزانم دەقیقتر دەبێت, زۆر سوپاس.

بەڕێز نمرود بثیو/وەزیری گەشت وگوزار:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

مدیریەی ئاسار قەرارێكی ئەنجومەنی وەزیرانە دەری كردووە, یێ گۆتی دەبێتە تابعی ئێمە, یانی بەری حەفتیەك, یانی ژ قەرارێك ژئەنجومەنێ دەركردیە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

دەبێ لێرە بە قانون چاك بكرێت, بە قەراری ئەنجومەن چاك ناكرێت, یانی دەبێ بنێرێ بۆ ئێمە چاكی بكەین, بە ئەوان چاك ناكرێت, چونكە بەقانون لەلای ئێمەوە ناوی ئاسار بەشێكە لە هین, ناویشی

وەزارەتی سیاحەیە, ئەگەر بە قانون پرۆژەمان بۆ دێت, هەم ئەو قەرارە وەربگرین کە ئاسار لە وەزارەتی سەقافە نەمێنێ و بێتە ئێرە, ئەو وەختی دەتوانین, ئەگینا بە قەراری ئەنجومەنی وەزیران ئەمە جێبەجێ ناکرێت, بەنیسبەت موقتەرەحی دکتۆر رۆژان ئەو وشانەی باسی کرد, خاتوو نەسرین فەرموو.

بەڕێز نسرین حمە صالح:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیارێکم هەبوو لەسەر راو, زۆریشیان باسی ئەوەیان کرد, بەڵام ئەو رایەی من هەمە جیاوازە لەگەڵ ئەوانی تردا, راو پیشەیەکە لە هەموو وڵاتێکی جیهاندا هەیە, بەڵام لە هەرێمی کوردستاندا خەریکە بەرەو نەمان دەچێت, یانی زەرەرێکی زۆر لە سامانی نەتەوایەتی نیشتمانیمان ئەدەن, ئەو گیاندارانەی کە هەمانە ئێستا بە ئەو کەرستانەی کە بەکاری دێنن, هێندە شیاوە کە بەکاری دێنن بۆ راوکردن, ئەمە لەلایەك لەلایەکی ترەوە هەندێ قاچاغچیمان هەنە کاتێك ئەو گیاندارانە راو دەکەن ئەیبنێرنە دەرەوەی هەرێم, ئەوە زۆر زۆر زەرەرە بۆ ئێمە, ئەگەر ئێمە ئێستا سەیرێکی هەرێمی کوردستان بکەین زۆر لەو گیاندارەمان نەماوە کە لەوەو پێش هەمان بوو, سوپاس.

بەڕێز رمزیە احمد رشید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە کوردیەکا نڤیسیا یاسای وەزارەتا گەشت وگوزار, لە عەرەبیا نڤیسیا قانون وزارە السیاحە, گەشت وگوزار یانی سیاحة واصطیاف, قانون وزارە السیاحە یانی بەس سیاحە, ئیستیاف تێدا نییە, اقلیم ئیقلیمی کوردستان, وەزارەت وەزارەتی سیاحە, لازمە سیاحە و ئیستیاف بێت, وەزیر وەزیری سیاحە و ئیستیاف بێت, سیاحە و ئیستیاف ئەوەی من لە جوگرافیا بیستومە کە بیست وچوار ساڵە, سیاحة یقصد بها المناطق الاثاریة والعتبات المقدسة, الاصطیاف یقصد بها المصائف, سوپاس.

بەڕێز زرار طاهر امین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تەنها لەسەر وشەی رابواردن, پشتیوانی لە دکتۆرە رۆژان دەکەم, پێم باشە لەجیاتی وشەی رابواردن وشەی (خۆشگوزەراندن) لەهەموو ئەو شوێنانە بەکاربێت کە وشەی رابواردنی تێدایە, چونکە ئەگەر وشەی رابواردن لەناو ئەم یاسایە لابرێت دەبێت وشەیەك لەجیاتی ئەوە دابنرێت, دەنا یاساکە کەم وکوڕی دەبێت, بۆیە وشەی خۆشگوزەراندن لەجیاتی وشەی رابواردن بەکاربێت, پڕ بە پێستی خۆیەتی, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

وەڵڵا ئەگەر هەر گۆڕین بێت, سەیرانەکەم پێ باشترە, نازانم ئەوە ئیشی زمانەوانیە, کاك شێخ ادهم فەرموو.

بەڕێز ادهم عثمان احمد بارزانی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

مەبەستا من لەڤێ فەقەرێ خوشکە بەڕێز گوڵناز باس کرد, ئەویش لەسەر مەوزوعێ راڤێ, تەنها من دڤێت هەندەك تێبینی لسەر ئاخافتنێ جەنابێ وێ ئیزافە بکەم, راستە وەکی وەی گوتەی مەوزوعی راڤێ پەیوەندیا ب وەزارەتا ژینگەی هەی, نەك وەزارەتێ سیاحێ, مەوزوعێ وەی مەوزوعێکی موعەقەدە و مەوزوعێکی موهیمیشە, پێویستیا بە یاسایەك هەی کە پەرلەمان ڤێ یاسایێ لە وەزارەتێ ژینگە بێت بۆ پەرلەمان, بۆ ڤێ مەبەستێ ئەز وێ من فایلێکە حدودێ پێنجا, شەێست, حەفتا لاپەڕی, من تەسلیمێ لیژنا یاسایی کرد, ونوسخەکەیا دای وەزارەتێ ژینگەی بۆ ڤێ مەبەستێ, پێ ئەز وێ تەوزیحێ بدەم هەر حەیوانێك, هەر باڵندەك قیمەتا خۆی هەی, قیمەتا وی دێتە دیار کرن, هەندێ دێتە مەنع کرن بۆ کوشتنێ, هەندەك نایەتە مەنع کرن ڤە ئیجازە بدەن, ئەڤێ بەرەڤ نەمان دەچێ دێتە پاراستن, لهەندەك جێ تایبەتی دێتە پاراستن, لێرە هەر کەت مە کەلیمە راڤێ بەرنامەی وەزارەتی سیاحەی داهاتیە, ئەڤەش یا جێی خۆی دایە, ئەڤەش یەکا وەکی وان جیا, بەلاّن لە دووی یاسایەکی وەزارەتی ژینگەی عەمەل پێ دێتە کرن, وەزارەتێ سیاحە پێ هەستێ ئەو سیاحە و موستاڤێ کە لەدەرێ دێن کو یا مەعمولیشە و لە زۆر دەوڵەتیا کار پێ دێتە کرن, ئیحتیمالە هی نەفەرێك لە دەوڵەتێك چ بۆ دەوڵەتێکی پێنج هەزار دۆلار بۆ کوشتنا یەك سەر حەیوان دەدات لە وەزارەتا ژینگەیان وێ دەوڵەتێ, دەبێ ئیجازە وەرگرێت و کە بچێ بنوعە حەیوانە راڤ بکات, بۆ چێکردنێیە, بۆ وشکردنەیە, بۆ بیرهاتنەڤەیەکی لێرە بێت, راستە پێویستیا یاسایەکە بەرفرەیە هەی, کە وەزارەتا ژینگەی پێشکەشی پەرلەمانا کوردستانێ بکە, کە ڤا حەیوانات و ڤا حەشرات و ڤا باڵندێت کەمە لە کوردستانێت هەی, قیمەت و سیعرێت وان دێتە دیار کرن, دوویێت یاسای پاشی وەزارەتی سیاحە کە ئەو کەسێ دێنە کوردستانێ بۆ سیاحەتێ لدووێ یاسایێ پێ هەستێت وڤان کەسا وان ئیشێ بدات و تەعاون و تەنسیق لەگەڵ وەزارەتا ژینگەی, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

خۆ ئەوە صیراعێك بەینی وەزارەتی سیاحەو وەزارەتی ژینگە دەبێت, تەئکیدم, سیاحە دەیەوێ کسبی خەڵك بکات, ژمارەی زیاد بکات و پارە پەیدا بکات, ژینگەش دەیەوێت هەواکە پیس نەبێت, سامانی حەیوان و تەیر وتوار بمێنێت, ئینجا ئەوە لەبەینی ئەو دووەدا یانی چی دەبێت, فەرموو.

بەڕێز سارا خضر پیروت:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

چەند تێبینیەکم هەیە لەسەر بڕگەی شەش لەماددەکە, بۆ مەسەلەی ئەو راوە دیارە ڕاو هەروەکو نەریتێك لە کوردەواری پەیڕەو کراوە, لە کۆنەوە وەکو هیواتێك, بەس دەکرێت بەس چارەسەرکردنی بگوترێت (ڕاوی مۆڵەت پێدراو) یانی ئەوانە ناگرێتەوە کە قەدەغەن, خاڵێکی تر کوردستان هەر سروشتی هەڵکەوتەی جوگرافیاکەی بەجۆرێکە کە گەشت و گوزار گونجاوە, حەقە ئەوە رەنگ بداتەوە ئەو یاسایە, بۆ

نموونە بوونی ئەو چیاو کوێستانانە لە کوردستان, دەکرێ لە شوێنی سەردانەکاندا بوترێت سەردانی چیاو کوێستانەکان, ئەوە وەکو هەدەفێکی بۆ گۆڕینی ئاوو هەواش یانی یەکێکە لەمەبەستەکانی گەشت وگوزار, کە خەڵکێك سەردانی ئەو شوێنە فێنکانە دەکات, کە بەداخەوە سوودیشی لێ وەرنەگیراوە وەکو پێویست تاکو ئێستا, خاڵێکی تر لەسەر بڕگە حەوت, لێرەدا لە کوردیەکەی زۆر باشە, باس لە جێگای گەشت وگوزار دەکات دەڵێ هەر جێگەیەکە مەبەستی گەشت وگوزاری تێدا جێبەجێ دەکرێت, بەڵام لە عەرەبیەکەدا نووسراوە (النشاط يمارس فيه الغرض السياحي) نەشات شوێن نییە, دەبێ بڵێ (المكان), چونکە لەدواوەش ئەوانەی کە هێناویانەتەوە هەمووی شوێنە, باس لە فەنادق و مەتاعم و ئەوانە دەکات, سوپاس.

بەڕێز حمد عبدالله محمود(بەڵێن):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تێبینیم تەنها لەسەر وشەی (تسلیە) هەیە, بەرای من نەسەیرانە و نەخۆشگوزەرانیە و نە ئەوەیە, تەنها کات بەسەربردنە, یانی وشەی (تسلیە) یانی کات بەسەربردن, سوپاس.

بەڕێز جمال محمد قاسم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تێبینیەکانم کاك ادهم زۆر بە فراوانی باسی کردن, بەڵام من ئەمەوێ شتێك ئیزافە بکەمە سەری, بە حەقیقەت راو خەڵکی زائیر رێگە نادرێ کە راو بکات, چونکە کە راوبکات, چەکی دەدەنێ, لە ناحیەی ئەمنیش زروفەکە تێك دەدات, لەبەر ئەوە ئیلتیزاماتی تایبەتی هەیەو لەهەموو عالەمدا, هەموو کەسێك بۆی نییە لە شوێنێك بیەوێ بچێت بۆ راو, لەبەر ئەوە بەرەئیی من ئێمە پێویستمانە بەتایبەتی لە کوردستان پێویستمانە کە پارێزگاری حەیوانات و تەیرو توار بکەین, بۆ ئەوەی تەواجودی زیاد بکات, حالیەن وەکو پێویست تیای نییە, لەبەر ئەوە بەرەئیی من لێرە هەر نەمێنێت, سوپاس.

بەڕێز عثمان عبدالله قادر(بانی مارانی):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

دەربارەی ماددەی یەکەم لە بڕگەی شەشدا, دیارە منیش پشتگیری ئەوە دەکەم شوێنی رابواردن بکرێ بە شوێنی کات بەسەربردن, یانی کات بەسەربردن جوانترە وەکو کاك بەڵێنیش باسی کرد, من پشتگیری دەکەم, خاڵێکی تر من پێشنیار دەکەم ئەو شوێنە گەشت وگوزاریانەی لەلایەن حزبەکانەوە دەستیان بەسەردا گیراوە, وەزارەت کار بکات لە کاتێکی گونجاو بۆ گەڕانەوەیان بۆ سەر وەزارەتی گەشت وگوزار, سوپاس.

بەڕێز محمد قادر عبدالله(د.کمال کەرکووکی):

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەڕاستیدا خاڵی شەش لە مادده یەك, ئەگەر تەحدیدی بکەین گەلێك زۆر دەبات, چونکە سیاحە مەجالی زۆر زۆر فراوانە, ئەگەر هەمووی بنووسین هیچ تەواو نابێت, یانی هەندێکی هەر دەمێنێت, بۆیە باشترە

ئەوە كورتی بكەینەوە, بڵێین مەبەست لەو كەسانەی ناوەوەی هەرێم و دەرەوەی هەرێم و وڵات, كە بەمەبەستی دیدەنی بۆ ناو هەرێمی كوردستان دێن بۆ ماوەیەكی كاتی و ئەگەڕێنەوە, یانی بۆ ماوەیەكی كاتی دێن سەردان دەكەن و ئیسراحەت دەكەن, بەڵام نایەن بۆ ئیش و پاشان دەڕۆن, وەختێكی موحەددەدە, زۆر سوپاس.

بەڕێز عبدالكریم ابوبكر مصطفى:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە لە ماددەی یەكەم نازانم خوشك وبرایان وابزانم بە سەهو چوونە, ئێمە لێرە مەبەستمان ئەوە نییە حوكمێكی دابنێین لە بۆ یاری و لەبۆ راوو لەبۆ شتی وا, ئێمە تەنها تەعریفی ئەو موصتەلەحاتانە دەكەین, ئەو موستەلەحاتانە ئێمە بیلێین و نەیلێین, ئەو مەعنایەی دەگەیەنێ, كەواتە بۆ ئێمە لێی لابدەین وابكەین, ئەغرازی سیاحی ئەو شتانەیە, ئینجا تۆ رازی و رازی نی, ئەوە دەتوانین بە قانونێكی تر ئەوانە رێك بخەین و مەنعی بكەین وڕاو مەنع بكەین, یان تەنزیمی بكەین, بەرەئیی من شێوەكەی زۆر جوان هاتووە, پێویستیش بە گۆڕین ناكات, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

بەخوا من وا تەصورم دەكرد كە رەمەزانەو تاقەتی موناقەشەتان نابێت, كاك زرار نوقتەی نیزامە, فەرموو.

بەڕێز زرار طاهر امین:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

تەسلیە یانی دڵخۆش بوون, یانی دڵفراوان بوون, باشە سەیران جاری وا هەیە دەچی بۆ سەیران, بەڵام دڵت خۆش نییە.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

نوقتەی نیزام نییە ئەوە, خۆی دەزانی موشكیلەی ئەوان لێرە دیسان دەگەڕێتەوە سەر تەرجومەی حەرفی دەكەن, شەرت نییە تەرجومەی حەرفی بكرێت, تەسلیە ئەگەر مانع سەیران پڕی دەكاتەوە, كەلیمەی سەیران جێگەی دەگرێتەوە, تەنها ئەبێت تەسلیە بێت, من پێم وایە سەیران دەیگرێتەوە, كاك شێردل فەرموو.

بەڕێز شیردل عبدالله حویزی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

خۆت پێشتر لە جەلسەكەی تریش باست كرد, پێی ناوێ ئەوەندە تەعقیدی بكەین زمانەكە, با ئەو تەسلیەی لەناو قەوس دابنێین و تەواو, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئێستا دوو نوقتەی خیلاف هەیە, كە لەسەر صید تێدا بێت یان نا, هەندێك وتیان تێیدا بێت و هەندێك وتیان تێیدا نەبێت, جەنابی وەزیر چی دەڵێت بابزانین.

بەڕێز نمرود بثیو/ وەزیری گەشت وگوزار:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بزانم بۆچی (تسلیه) ئێوە بەسوء فەهمی وەردەگرن, بزانم بۆچی؟ ئەوە یەك, دوو گەلێك نەوعە سیاحە هەیە, (سیاحة الاستشفاء, سیاحة المعارض, سیاحة عرض الازیاء) یانی گەلێك هەیە, ئەگەر باسی ئەو هەمووە بکرێت ئەوە زۆر کات دەخایەنێت, ئەوە نابێت, تەفصیلی مومیل ئەویش نادروستە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئێمە لەسەر تەسلیە موناقەشەمان نییە, بەڵام لەسەر تەرجومەکەی بۆ کوردی موناقەشەمان هەیە, تەسلیە خیلاف نییە لەسەری, کاك کریم فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بە (صید)واتە ڕاو, ڕاو لێرەدا مەبەست شوێنی راو کردنە, مەسەلەی راو کردن بەیاسایەکی تایبەت ڕێك دەخرێت, یاسایەکی تایبەت کە بەڕێز کاك ادهم ئاماژەی پێکرد, پرۆژەیەکی تەقدیم بە لیژنەی یاسایی کردووە, دەتوانین لە داهاتوودا ئەو پرۆژەی رێکخستنی ئەو راوە, لەو کاتەدا دەتوانین ئەو موناقەشەیە لەسەر مەسەلەی راو بکەین, واتە بۆ کوردستان پرۆژەیەکی تایبەت لە ئارادایە, مەسەلەی صەید لێرەدا بێ شوێنی راو کردن لە هەموو وڵاتانی دونیا کە باس کرا برادەران باسیان کرد لەوانە کاك ئارام کە باسی کرد, لە هەموو دونیا شوێنی راو کردن تەرخان کراوە بەپێی یاسا, زۆر ئاساییە بۆ گەشت و گوزار بۆ چوون بۆ ئەو شوێنانە راو بکرێت, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

دەزانن موناقەشە زۆر کرا, ورەئیی زۆر درا بەراستیەکەی, بەنیسبەت رابواردنەکە ئەوە هیچ دەبێت لابېردرێ, سەیران بنووسن یان حەز دەکەن قەوسێك بکەنەوە بڵێن (تسلیە), دواییش هەموو تەفصیلاتێك نانووسرێت, مەسەلەن لێرە دەوترێت مەرافقی سیاحی مەقصەد لەوەدایە هەموو نەشاتێکی کە غەرەزی سیاحی بێت وەکو فندق و فلان وفلان شت, کە ئەگەر شەشی تریش نەنووسرابێت مانای وانییە هەو نییە, کە دەڵێی (کالفنادق والمطاعم والکازینوهات) مانای مومکینە دەتوانی دەی تر ئیزافە بکەیت, نەیوتوە حەصەرەن ئەوانە, ئەوە میسال دەدات, وەکو نموونەیەك دەڵێت ئەو شوێنانە, لە شوێنێکدا باسمان کرد کە لە جیاتی (اقتناء)(تسوق) بێت باشترە, وابزانم وەزیریش رەئیی وایە کە (صید)ەکە بمێنێت, لەبەر ئەوەی ئەو تێبینی و بۆچوونانە هەیە دژی ئەوە, مادام بە قانونێك دیاری دەکرێت, صەید لەکوێ دەکرێت, راو لەکوێ دەکرێت؟ وچۆنە, وەختی چییە, مەسەلەن ئێستا راوە ماسی, ئەگەر راوە ماسی نەکرێت, بێ بەش دەبین, خۆ ناکرێت, راوە ماسی وەختێك دەکرێت, رەنگە خەڵکێك بۆ سیاحە بچێتە دوکان, بۆ راوە ماسی لەوەختی خۆی دا, زۆر تەبیعیە, مەسەلەن راوی بەراز ئەگەر هەبێت دەچێت هینی دەکات, بەڵام مادام قانونی بۆ دەردەچێت, رێگا لەوە دەگرێت کە تۆ ئەو ئیعتیرازاتانەی لەلایەن ژینگەوە هەیە بۆ ئەم

مەبەستە, زۆر تەبیعی یە تێیدا بێت, بۆیە من پێشنیار دەکەم ئەو دوو شتەی کە مولاحەزەتان دا بە هەند وەربگیرێت, هەندێ مولاحەزەش لەلایەن دکتۆرە ڕۆژان درا وەك ئیزافات بوو, لیژنەی قانونی وەریبگرێت و دوایی لەگەڵ وەزیردا صیاغەی بکات, بەو دوو سێ تەعدیلە دەیخەمە دەنگەوە, کێ لەگەڵیەتی دەستی بڵند بکات؟ سوپاس, کێ لەگەڵی نییە؟ سێ دەنگ لەگەڵی دا نییە, کەواتە بەزۆرینە وەرگیرا, بڕۆ بۆ ماددەی دوو.

بەڕێز دلێر محمد شریف:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی دووەم:

أ-وەزارەت ئەم ئامانجانەی خوارەوە دێنێتە دی:

1-بەهاودەنگی لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەکاندا, وزەی گەشتوگوزار و چاوگە خۆرسکەکانی هەرێم وەبەردێنێ و بەرەوچاکتریان دەگۆڕێ.

2-بەهاوکاری و هاودەنگی لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەکاندا, ناوچە مێژوویی وئاسەوارە جۆربەجۆرەکان, بەجۆرێ بەرهەم دێنێ و بەرەوچاکتریان دەگۆڕێ, کە خزمەت بە مەبەستەکانی گەشتوگوزار بکات.

3-هاندانی دروستکردنی شارو کۆمەڵگای گەشتوگوزار و جێگای بووژانەوەو ئوتێل و خانووی گەشت وگوزار.

4-دامەزراندن و بەکرێدان و بەکرێگرتنی خواردنگە و گازینۆو چایخانە و جێگای رابواردن و سەیرانگا و جێگای خۆڕسك و دەستکردنی مەلەوانی و, جێگای خلیسکانی سەر بەفرو سەهۆڵ و شتی دیکە.

5-لەگەڵ سەندیکا و رێکخراوە جەماوەریەکاندا هاوکاری دەکاو, بەپێی توانا, ئاسانکاری بۆ هەموویان دەرەخسێنێ بۆ پەیداکردنی بزووتنەوەیەکی بەرفراوانی گەشت وگوزاری.

6-گەڕان (سفرە)ی گەشت وگوزاریی تاك تاك و بەکۆمەڵیش, لە دەرەوە بۆ هەرێم و بە پێچەوانەشەوە, بەشێوازی جۆربەجۆر رێك دەخاو, هەروەها گەڕانی گەشت و گوزاریی بەتاك و بەکۆمەڵیش رێك دەخات.

7-بەهاودەنگی و بەپێکهاتن لەگەڵ لایەنە پێوەندیدارەکاندا, خزمەتگوزاریی پارە گۆڕینەوەی پێویست لە ناوچەو دامەزراوە گەشتوگوزاریەکاندا, پێشکەش دەکا.

8-دامەزراندنی کۆمپانیاو نووسینگەو وەکالەتی سەفەرو گەشتوگوزار.

9-لەگەڵ دەستە و کۆمپانیا و تاکەتاکەی خەڵکیشدا, لە ناوەوەی هەرێم و لە (دەرەوەی هەرێمیش دوای وەرگرتنی موافەقەتی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران), گرێبەست ساز دەدات.

10-لەگەڵ وەزارەتەکان و لایەنی دیکەی پێوەندیداردا, لە بوارەکانی گەشتوگوزاریدا هاودەنگی پەیدا دەکات.

11-لەگەڵ دەستەی وەبەرهێنان, لەهەرێمدا بۆ راکێشانی وەبەرهێنەران بۆ ناو هەرێم, لەچوارچێوەی پلانەکان ویاساکاندا, کە بۆ مەبەستە دانراون دەکەوێتە هاوکاری وهاودەنگی.

ب-ئەرك و فرمانی وەزارەت:

وەزارەت ئەم ئەرك و فرمانانەی خوارەوە پیادە دەکا:

لەچوارچێوەی پلانی گشتیی گەشتوگوزار, لە هەرێمدا, نەخشەی بزووتنەوەی گەشتوگوزارو ناوچەی هاوینەهەوارەکان ئامادە دەکا.

بەڕێز کریم بحری عبداللە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

المادة الثانية:

أ: تتولى الوزارة تحقيق اهدافها مايلي:

1-استغلال وتطوير الطاقات السياحية والمصادر الطبيعية في الاقليم و بالتنسيق مع الجهات ذات العلاقة.

2-تطوير واستثمار المناطق التاريخية والاثرية المختلفة بما يخدم الاغراض السياحية, بالتعاون والتنسيق مع الجهات المعنية بذلك.

3-تشجيع اقامة المدن والمجمعات السياحية والمنتجعات والفنادق والدور السياحية.

4-تشييد وتاجير واستئجار المطاعم والكازينوهات والمقاهي ومحلات التسلية والمتنزهات والمسابح الاصطناعية والطبيعية ومحلات التزحلق والتزلج وغيرها.

5-التعاون مع النقابات والمنظمات الجماهيرية وتقديم التسهيلات الممكن لها كافة لخلق حركة سياحية واسعة.

6-تنظيم السفرات السياحية الفردية والجماعية من الخارج الى الاقليم وبالعكس وبمختلف الوسائل و كذلك تنظيم السفرات السياحية الفردية والجماعية.

7-تقديم الخدمات الصيرفية الضرورية في المناطق والمنشآت السياحية وبالتنسيق والاتفاق مع الجهات ذات العلاقة.

8-انشاء شركات ومكاتب ووكلات السف والسياحة.

9-التعاقد مع الهيئات والشركات والافراد داخل الاقليم وخارجه بعد استحصال موافقة رئاسة مجلس الوزراء.

10-التنسيق مع الوزارات والجهات المختصة في مجالات السياحة.

11-التعاون والتنسيق مع هيئة الاستثمار في الاقليم لجذب المستثمرين الى داخل الاقليم ضمن الخطط والقوانين المسنة لهذا الغرض.

ب/مهام الوزارة:

تمارس الوزارة المهام التالية:

تخطيط ومتابعة الحركة السياحية ومناطق الاصطياف ضمن اطار الخطة العامة للسياحة في الاقليم.

بەڕێز عبدالكريم ابوبكر مصطفى:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

فيما يتعلق بالمادة الثانية من المشروع تقترح اللجنة مايلي:

1-دمج الفقرتين (أ، ب) ضمن المادة و صياغة بداية المادة كالآتي:

{تمارس الوزارة مهام التخطيط و متابعة الحركة السياحية و مناطق الاصطياف ضمن اطار الخطة العامة للسياحة في الإقليم و تتبع الوسائل التالية لتحقيق اهدافها :

2-اعادة صياغة الفقرة (5) منها كالآتي{التعاون مع النقابات و المنظمات المهنية و الجماهرية و تقديم كافة التسهيلات الممكنة لها لخلق حركة سياحية واسعة.

3-اضافة كلمة (الداخلية) الى ما بعد كلمة (السياحة) الواردة في السطر الأخير من الفقرة (6)منها.

بەڕێز دلێر محمد شريف:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە ماددەی دووەم، لیژنە پێشنیاز دەكات:

1-هەدوو بڕگەی (أ ،ب) لێك بدرێت و سەرەتای مادەكە بەم جۆرە بخوێنرێتەوە:

وەزارەت ئەرك وفەرمانەكانی پلاندانان و بەدواداچوونی بزاڤی گەشت و گوزار و ناوچەكانی هاوینەهەوار پیادە دەكات لە چوارچێوەی پلانی گشتی گەشت و گوزار لە هەرێمدا و بۆ بەدیهێنانی ئامانجەكانی ئەم شێوازانە دەگرێتەبەر.

2-بڕگەی (5) بەم جۆرە دابڕێژرێت:

هاوكاری لەگەڵ سەندیكاو رێكخراوە پیشەیی و جەماوەریەكان و پێشكەش كردنی گشت ئاسانكاریی لە توانا بۆ هێنانەدی بزاڤێكی فراوانی گەشت و گوزار.

3-لە بڕگە (6)دا وشەی(ناوەخۆ)لە دوای وشەی گەشت و گوزار زیادبكرێت.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

12-ماددەی دوو (أ) بڕگە (6) كەهاتیە (تنظيم السفرات السياحية الفردية والجماعية من الخارج الى الاقليم وبالعكس وبمختلف الوسائل)، هەتا ئێرە كافیە، چونكە (كذلك تنظيم السفرات السياحية الفردية والجماعية.) دووبارە بوویتەوە لەو بڕگەیە، دوو فەقەرە ب دەمج بكرێت لەگەڵ فەقەرە یەك هەروەكو برادەرانی لیژنەی یاسایی ئیشارەتیان پێدا، بڕگەیەكیش ئیزافە بكرێت (التنسيق مع الوزارات المعنية لتأسيس المصرف بأسم المصرف السياحي لتقديم القروض لاصحاب المشاريع السياحية عند الحاجة)، زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

من پێم وایە ئەو ماددەیە هەمووی دەبێت بگۆڕێت، پێم وایە دەبێت ئەو جەلسەیە تەئجیل بكەین ئێمە، چونكە دوو شتی جیاوازە، هەندێك مەهامی خستۆتە سەر خۆی كە رەبتی بە وەزارەتی سەقافەوە هەیە، هەرچی عیلاقەی بە ئاسارەوە هەبێت، ئێستا لەدەسەڵاتی وەزارەتی سەقافەیە، جگە لەوەی كە مودیریەی عامەی ئاسار لێرەدا لە تەشكیلاتی داهاتوودا ئەویش بەشێكە لەوەزارەتی سەقافە، لەبەر ئەوە دەبێت لەلایەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە ئەوە یەك لا بكرێتەوە، داوا لە ئێمە بكرێت ئەوەلەن مودیریەی ئاسار

لەوێندەر لابدرێت وببێتە بەشێك لەوەزارەتی سیاحە, ناوی دەگۆڕن, ئینجا ئەو پرۆژەیە موناقەشە دەكرێت و دەبێت یاسای وەزارەتی رۆشنبیریش هەمواربكرێتەوە, بەو گۆڕانكاریەی كە ئاساری لەگەڵدا نامێنێت, فەرموو كاك كریم.

بەڕێز كریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە پرۆژەی هەمواركردنی یاسای وەزارەتی رۆشنبیری دا هاتووە, كە مودیریەی ئاسار لەوێ لابراوە و خراوەتە سەر وەزارەتی سیاحە, كە لەگەڵ بەڕێز وەزیری رۆشنبیری لیژنەی یاسایی كاتی خۆی كە دانیشتنی كردووە, بەڕێوەبەرایەتی ئاسار لە وەزارەتی رۆشنبیری بەشێوەیەكی مەبدەئی نەماوە, بەڵام لێرەدا دەتوانین بە یاسا بكرێت, بڵێین هەر نەصێكی تر تەعاروز بكات لەگەڵ ئەوەدا كاری پێ ناكرێت, مەسەلەكە تەواو دەبێت, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

دەبێت ئەوەل جار مادام وایە هی ئەوان هەموارەكە چاك بكەینەوە, ئێمە ناتوانین شتێك لێرە ئیقرار بكەین, دەسەلاتێك بدەینە وەزیری سیاحە هێشتا وەزارەتی رۆشنبیری وەكو خۆی ماوە, دەبێت ئەوەل جار قەرارەكە بدەین و مودیریەتی ئاسار لەوێ لابدەین و ئینجا باسكردنی ئاسانە لێرەدا باس بكرێت, ناكرێت ئێمە شتێك بكەین و بەتەماین سبەینێ ئەوە بكەین, رەئیەك وابوو وتی نەخێر عیلاقەی بە رۆشنبیری زیاترە, پەسند كرا, نابێت دووبارە بێینەوە, لەبەر ئەوە من پێشنیار دەكەم ئەو پرۆژەیە دەبێت پێشتر موناقەشە بكرێت, بڕیار بدەین مودیریەتی ئاساری عامە لە رۆشنبیری لابچێت, قانونی وەزارەتی رۆشنبیری هەموار بكرێتەوە, ئینجا بێینە سەر ئێرە, لەبەر ئەوە من داوا دەكەم دوای بخەین, لەوانەیە بكەوێتە دوای جەژن, هەرچەندە من ئومێدم دەكرد كە زوو تەواوی بكەین و داوای لێبوردنیش دەكەین لە جەنابی وەزیر, بەڵام ئەوە ناچارین, بەیانی سەعات یازدە كۆبوونەوەمان هەیە, ئێستاش راپۆرتی لیژنەی یاسایی دەخوێنینەوە لەسەر سجنەكان, سەردانی چەندین سجنیان كردووە, داوامان كردوو برا وەزیرەكانی پەیوەندیدار بەشدار بن, دابوومانە كاك سعد سەعات یازدە, فەرموو كاك ئارام.

بەڕێز سعد خالد محمد امین/وەزیری هەرێم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

دوێنێ ئەو مەسەلەیان لەگەڵ ئێمە باس كرد, لە بۆ ئەو مەسەلەیە دەبێت چوار پێنج وەزیر ئامادە بن, پەیوەندیمان بە كاك كریم سنجاری لێرە نییە و سەفەری كردووە, تەقریری لیژنەی قانونیش بڵێین كە چوونە سەردانی گرتووخانەكانیان كردووە, سێ گرتووخانەیە, دوانیان ئی ئەو ناوچەیە كە تا ئێستا لە ژێر ئیشرافی وەزیری هەرێمە بۆ كاروباری ناوخۆ, وەزیری ناوخۆ كاك عوسمان حاجی محمودیش ئەمڕۆ تەقریرەكەمان بۆ ناردووە, بۆیە ئێمە پێشنیار دەكەین ئەگەر ئیمكان بێت, جەلسەی بەیانی تەئجیل بكرێت, سوپاس.

بەنیسبەت ئەسبابی موجیبەکەش هەر لەگەڵ جەنابی وەزیر دانیشتین, ڕێکەوتین لەسەر ئەم ئەسبابە موجیبەی کە ئێستا بۆتان دەخوێنمەوە:

الاسباب الموجبة

لما كانت الكثير من المناطق المقتطعة فصلها النظام السابق من حدود كوردستان الادارية و قام بتغيير هويتها دون مسوغ قانوني وطبقا لدستور جمهورية العراق الفيدرالي الذي كفل معالجة هذا الموضوع و ضمان حق شعب كوردستان على اراضيه المقتطعة منها حيث اوجب الدستور على قيام السلطة التنفيذية في الحكومة الفيدرالية اتخاذ الخطوات اللازمة لاستكمال تنفيذ متطلبات المادة (140) من الدستور الاتحادي كانت المسؤولية الملقاة على عاتق السلطة التنفيذية المنصوص عليها في المادة المذكورة على ان تنجز كاملة (التطبيع, الاحصاء, وتنتهي باستفتاء في كركوك و المناطق الاخرى المقتطعة لتحديد ارادة مواطنيها) في مدة اقصاها الحادي و الثلاثون من شهر كانون الاول سنة الفين و سبعة ولما كان برنامج الحكومة الفيدرالية قد وضع خارطة الطريق لحل المشكلات المتعلقة بشؤون المناطق خارج الاقليم, ولغرض ضمان حقوق اقليم كوردستان على اراضيه واعادة المناطق المقتطعة والخارجة عن هذه الحدود, فقد شرع هذا القانون.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

تەنیا غەڵەتی مەتبەعی و قواعیدی هەیە, کاک ڕشاد و کاک پیر خدر قسەی دەکەن, فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەزەروری دەزانم ئیشارەت بدرێتە ماددەی (58)ی مەرحەلەی ئینتیقالی ئینجا ماددەی (140), ماددەی (58) ئەساسە بۆ ماددەی (140), ئێستا کە یاسا تازە دەردەچێت بابزانین ئەصڵەکەی لە کوێ هاتووە, لە دیباجەکەی, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەوە مەفهومە, وتت ماددەی 140 دەزاندرێ, ماددەی (58)ە, فەرمووو کاک پیر خدر.

بەڕێز خضر سلیمان خلیل:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی مە هەمووی دانووساندنی کرد لسەر, دەنگیشی لسەردا, بەس ئاخرنەیەك هەیە بۆ دیرۆکەیی بۆ منیش و بۆ جەنابی وەزیر بۆ حزوری ئەندامێ پەرلەمانێ بێژم, ناڤێ وەزارێ نەیکۆکە, ناڤێ ناڤێویێکی لەرزۆکە, وەزارەتی ناوچەی دەرەوەی هەرێم, وەزارەتی ناڤچەی دابڕای هەرێم, ئەڤە یەك, ئەوە چوو. دوو, ئەز نا موو سێ ساڵ یوکما لیژنەیەك هەیوو چوار قەزای دابڕێ کوردستانی مە کارت کرد, دەبێژمە جەنابی وەزیر بە حزوری ئەوە, ئەگەرحەمی وەزارەت هاریکار نەبن دگەڵ جەنابی وەزیر محالە کاری خۆ بکات, مە تەجروبە هەیە چوار ساڵی, وەزارتی پەروەردە دگەل مە هاریکار بوو کارەکی باش کرد وەزارەتی تەندروستیە تارادەیەك وەزارەتی دی هاریکار بوو شوول نەهاتە کرن, ئەڤ وەزارەت بودجەی نە دیارە, ئەڤ

وەزارەتە كارى حكومەتە هەرێمى كوردستان ناوڤچە دابڕى, جا ئەگەر هەمى وەزارەت ئەنجومەنى وەزيران و پشتەڤانى پەرلەمانێ گەل لەوەزير نەبێ ئەڤ وەزارەتە وەزارەتێ تەنگاڤيايە نا وەزارەتێ ناوڤچەى دەرەوەى هەرێم، وەزارەتێ تەواريە, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن:

جارێك ئەوەلەن, يەكەم رۆژ دەبوايە موناقەشە بكەى, ئەوە يەك.

دوو: لە قانون نووسراوە لەكوێندەر كەليمەى هەرێم هات, يەعنى هەرێمى كوردستان, ئەوەل سەتر نووسرايە تەعبيرەكان, (الاقليم) يەعنى (اقليم كوردستان).

سێيەميش مەسەلەى بودجە، تەبعەن ئەوە بەخۆيان هينى دەكەن و, ئەهميەتى ئەو وەزارەتەش ديارى كراوە, جگە لەوەش ئەو ليژنەى بۆ جێبەجێ كردنى ماددەى 140 لەلايەن حكومەتى فيدراڵەوە دانراوە, وەزيرى ناوچەكانى دەرەوى هەرێم ئەندامە لەو ليژنەيە, لەبەر ئەوە ئەهميەتەكەى لەوە دايە, ئێستا هەموو قانونەكە بە ئەسبابى موجەبەوە دەيخەمە دەنگەوە, كێ لەگەڵ ئەو قانونەيە دەستى بەرز بكاتەوە؟ فەرموون, كێ لەگەڵ ئەو قانونەدا نييە, دەستى بەرز بكاتەوە؟ فەرموون, بەكۆى دەنگ ئەو قانونە وەرگيرا, زۆر سوپاس, پيرۆزە ئومێد دەكەين ناوچەكانى دەرەوەى هەرێم, جەنابى وەزير كە پێويست ناكا تەعريفى بكەين, ئەكتيڤە, قابليەتى زۆر باشى هەيە, من پێم وايە سەركەوتوو دەبى لەو ئيشە, دەورى باش دەبينى بۆ جێبەجێ كردنى ماددەى 140, من تەمەنا دەكەم ئەو وەزارەتە زوو ئيشى تەواو بێ, بەزووترين كات دەورى خۆى ببينێ, هەموو كوردستان ئەو خەبەرە خۆشەى بدەينێ, ئەو ناوچانە بگەڕێنەوە سەر هەرێمى كوردستان, پيرۆز بايى لێدەكەين, فەرموو ئەگەر قسەت هەيە.

بەڕێز د0محمد احسان/ وەزيرى كاروبارى ناوچەكانى دەرەوەى هەرێم:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

زۆر زۆر سوپاس, حقيقەت من پێم خۆشە سوپاسى ليژنەى قانونى و ليژنەى پەيوەنديەكان بكەم, زۆر خۆيان ماندوو كرد بۆ ئەم شتە, پێم خۆشە بە خوشكە سوزان بڵێم خۆزگە سوپەرمان بام, لەمناڵيەوە بەمنيان ئەوت شكلت بە سوپەرمان ئەچێ, بەلاَم خۆزگە بەعەمەل سوپەرمان بام, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن:

فەرموو كاك قورشيد, بەس بەقاف ها, فەرموو.

بەڕێز خورشيد سليم شيرە:

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن.

كاكە با من پێتان بڵێم, لە دەشتى هەولێرێ قاف هەيە, كاك شەمسەدين تا ئێستا بە قورشيد ناوى من دێنێ, بە خورشيد ناوى من نايێنێ, جا ئەوەش تەلەبەى ويە, ئەمنيش تەلەبەى ويمە, جا ئەوە موشكيلەى خۆمانە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكى ئەنجومەن:

جا با قەتعی کەم, هەرچیەکمان تەلەبەی رەحمەتی صالح شێرەیەن, ئەو ناوی لێنایە قورشید.

بەڕێز خورشید سلیم شیرە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

جەنابی وەزیر من پێشنیارێکم هەیە بۆ جەنابت, بەپێی ئەو تەجروبەی کەمن لەناو وەزارەت بوویمە, تا ئێستا هیچ وەزارەتێك لەوەزارەتەکانی هەرێمی کوردستان لەزیمنی بودجەی خویان هیچ دینارێکیان تەخصیص نەکردیە بۆ ناوچەکانی ئازاد نەکراو, ئێستا لەناوچەکانی ئازاد نەکراو لە سنجار تا خانەقین هەمووی لە مەجلیس وزەرائەوە کراوە, لەبەر ئەوە من پێشنیار ئەکەم بۆ جەنابت, ئەگەر زانیت وەزارەتەکان تەقدیم نەکرابێ, لەگەڵ وەزارەتەکان پێشنیار بکە, چونکە ئەو تەجروبە ئەمن کردوومە لەوێ, لەزیمنی بودجەی خۆیان بۆ ناوچە ئازاد نەکراوەکان تەخصیصاتیان هەبێ, هەر وەزارەتێك بۆ خۆی, لە ئێستاوە ئەو ئیشەی بکە, دەنا تەقدیم ناکەن, زۆر حەسودن وەزیرەکان, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس بۆ کاك د0احسان بۆ بەشداری کردن و, تەواو کردنی ئەو یاسایە, جەنابت دەتوانی برۆی ئێمە بەردەوام دەبین, ئەگەر دەتانەوێ ئستراحەت وەربگرن یەك چارێگی تەواو, سوپاس فەرموون.

پاش پشوودان

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

دانیشتنەکەمان دەست پێدەکەینەوە, داوا لە لیژنەی شارەوانی, و لیژنەی قانونی دەکەم بێن دانیشن, بۆ موناقەشەکردنی بڕگەی دوو, لەبەرنامەی کاری ئەمڕۆمان, بەردەوام بوون لەسەر خستنەڕوو و گفتوگۆ کردنی پرۆژەی یاسایی وەزارەتی گەشت و گوزار, جەنابی وەزیر بەڕێز کاك نەمرود لەگەڵمانە, راپۆرتی لیژنەی یاسایی بخوێنەوە تکایە؟ فەرموون, موناقەشە بوو بەڵێ خوێندراوەتەوە, لەو شوێنە دەست پێبکە کە راوەستاین, ماددەی یەك تەواو بووە, ماددەی دوو دەست پێبکە, فەرموو.

بەڕێز کریم بحری عبداللە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی دووەم لە ئەصڵی مەشروع بەم شێوەیە بوو:

ماددەی دووەم: أ-وەزارەت ئەم ئامانجانەی خوارەوە دێنێتە دی:

1-بە هاودەنگی لەگەڵ لایانە پەیوەندیەکاندا وزەی گەشت وگوزار چاوگە خۆریسکەکانی هەرێم وەبەردەهێنێ بەرەو چاکتریان دەگۆڕێ.

2-بەهاوکاری و هاودەنگی لەگەڵ لایانە پەیوەندیەکان ناوچەی مێژوویی ئاسەوارە جۆربەجۆرەکانی بەجۆری کە خزمەت بە مەبەستەکانی گەشت و گوزار بکات.

3-هاندانی دروست کردنی شارو کۆمەڵگای گەشت و گوزار و جێگای بووژاندنەوەی ئوتێل و خانووی گەشت و گوزار.

4-دامەزراندن و بەکرێ دان و بەکرێ گرتنی خواردنگا و گازینۆ و چایخانە و جێگای رابواردن و سەیرانگا و جێگای خۆرسك و دروست کردنی مەلەوانگا و جێگای خلیسکانی سەر بەفر و سەهۆڵ و شتی تر.

5-لەگەڵ سەندیکا و رێکخراوە جەماوەریەکاندا هاوکاری دەکاو بەپێی توانا ئاسنکرای بۆ هەمووان دەرخسێنێ, بۆ پەیداکردنی بزووتنەوەیەکی بەرفراوانی گەشت و گوزار.

6-گەڕانی گەشت و گوزار تاك تاك و بە کۆمەڵیش لەدەرەوە بۆ هەرێم و, بەپێچەوانەشەوە بەشێوازی جۆراو جۆر رێك دەخات، هەروەها گەڕانی گەشت و گوزار بە تاك و کۆمەڵیش رێك دەخات.

7-بە هاودەنگی و بەپێك هاتن لەگەڵ لایانە پەیوەندیەکان خزمەت گوزاری پارە گۆڕینەوەی پێویست لە ناوچەی گەشت و گوزار پێشکەش دەکات.

8-دامەزراندنی کۆمپانیا و نووسینگە و وەکالەتی سەفرو گەشت و گوزار.

9-لەگەڵ دەستە و کۆمپانیا و تاکە تاکەی خەڵکیشدا لەناوەوەی هەرێم و دەرەوەی هەرێمیشدا دوای وەرگرتنی موافەقەتی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران گرێبەست سازدەدات.

10-لەگەڵ وەزارەتەکان و لایەنەکانی دیکەی پەیوەندیداردا لەبوارەکانی گەشت و گوزاردا هاودەنگی پەیدادەکات.

11-لەگەڵ دەستەی وەبەرهێنان لەهەرێمدا بۆ راکێشانی وەبەرهێنان بۆ ناو هەرێم لە چوارچێوەی پلانەکان و یاساکاندا کە بۆ ئەم مەبەستە دانراون دەکەوێتە هاوکاری و هاودەنگی.

ب-ئەرك و فەرمانی وەزارەت:

وەزارەت ئەم ئەرك و فەرمانانەی خوارەوە پیادە دەکات:

لە چوارچێوەی پلانی گوشت و گوزار لەهەرێمدا نەخشەی بزووتنەوەی گەشت و گوزار و ناوچە هاوینە هەوارەکان ئامادە دەکەن.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

رابعاً: فيما يتعلق بالمادة الثانية من المشروع تقترح اللجنة مايلي:

1-دمج الفقرتين (أ- ب) ضمن المادة و صياغة بداية المادة كالآتي:

(تمارس الوزارة مهام التخطيط و متابعة الحركة السياحية و مناطق الاصطياف ضمن اطار الخطة العامة للسياحة في الاقليم و تتبع الوسائل التالية لتحقيق اهدافها).

2-اعادة صياغة الفقرة (5) منها كالآتي (التعاون مع النقابات و المنظمات المهنية و الجماهرية و تقديم كافة التسهيلات الممكنة لها لخلق حركة سياحية واسعة.

3-اضافة كلمة (الداخلية) الى ما بعد كلمة (السياحة) الواردة في السطر الأخير من الفقرة (6) منها.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەبڕگەی (6) (تنظيم السفرات الفردية و الجماعية من الخارج الى الاقليم وبالعكس و بمختلف الوسائل وكذلك تنظيم السفرات السياحية الفردية و الجماعية) موكەرەرە, داوا دەكەم ئەوە لابېردرێت زيادەيە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

موقتەرەحی لیژنەی قانونی ئەوەیە, فەقەرەی دووەم بۆئەوەی ملاحەزەی جەنابتان هین نەبێ (الداخلية) زیاد بكەن, كاك شێروان فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حيدری:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەو ئیزافاتانە یاخود ئەو تەعدیلاتانە كە هاتۆتە سەری لەلایەن لیژنەی قانونییەوە, بەم شێوەیە:
ئەوەلەن, مەهامی وەزارت كەتیتە فەقەرەی (ب) مەفروزە مەهامی وەزارەت لەفەقەرە (أ) بێت, تەحقیقی وەسائیلی ئەهداف بێتە فەقەرە دوو, بۆیە ئێمە نەصەكەمان داڕشتووە بەنیسبەت مەهامی وەزارەت ((تمارس الوزارة مهام التخطيط و متابعة الحركة السياحية و مناطق الاصطياف ضمن اطار الخطة العامة للسياحة في الاقليم و تتبع الوسائل التالية لتحقيق اهدافها)), ئینجا هاتینە ئەهدافەكەمان دیاری كردیە, ئەوە یەك. دوو/ بەنیسبەت فەقەرە یەك و دوو هەردووك لێك نزیكن, ئێمە لەگەڵ ئەوەینە كە هەردوو فەقەرە دەمج بكرێ و, صیاغەشمان بۆ دەمج حازر كردووە. نوقتەی سێ/ بەنیسبەت فەقەرە سێ, كە دەڵێ (التعاون مع النقابات و المنظمات المهنية و الجماهرية), ئێمە بەباشمان زانی كە مونەزەماتی میهەنیش بەشدار بن لەو مەسەلەیە. نوقتەی چواریش ئەوەیە (الداخلية) لەفەقەرەی شەش زیاد كرایە, ئەمە بەگشتی ئەو گۆڕانكاریانەیە بەسەر ئەو ماددانە دا هاتووە, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس, جەنابی وەزیر پێش ئەوەی قسەی بكەی, من دەمەوێ ئاماژە بەوە بكەم, ئەو ماددەیە فەقەڕاتەكانی موناقەشە كرا, زۆریش موناقەشە كرا لەلایەن ئەندامەكانەوە, بەلاَم لەبەر دوو هۆ تەئجیلمان كرد, یەكێكیان لەبەر ئەوەی جەنابت لێرە نەبووی, دووەمیش لەبەر ئەوەی بوو كە وەزارەتی رۆشنبیری ئێستا بەشێكی گرنگی شوێنەوارە, شوێنەوار ئێستا بەشێك دەبێ لەو وەزارەتە, وتمان دەبێ ئاماژەی پێبكرێ و, دووبارە لەگەڵ لیژنەی یاسایی دابنیشن, ئێستا من پێم وایە ئەو فەقەراتانە موناقەشە كراوە, و لیژنەی قانونیش بە نەزەری ئیعتیباری وەرگرتووە, تەنیا یەك كەلیمە ئەگەر رێگایەكی بۆ بدۆزینەوە بۆ هین, پاشان رەئیی جەنابی وەزیر وەردەگرین, شەشەم:(تنظيم السفرات السياحية) ئایا ئەوە ئیشی وەزارەتە؟ یان وەزارەت پشتگیری لەوە بكاتن, ئەوە ئیشی شەریكاتە, تەنیا ئەو نوقتەیە هەیە, پێشتریش ئاماژەی پێكرا, لە هەشتەمیش كاك فرست دەڵێتن (انشاء) نابیتن (اجازة الشركات و مكاتب ووكلات السفر و السياحة), فەرموو كاك نەمرود قسەت هەیە, فەرموو.

بەڕێز نەمرود بێیو/ وەزیری گەشت و گوزار:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەز بێژم ئەڤە حكەدڤێت (تنظيم او إنشاء شركات و مكاتب ووكلات السفر و السياحة, وتشجيعها على تنظيم السفرات السياحية الفردية و الجماعية من الخارج الى الاقليم و بالعكس و بمختلف الوسائل و كذلك تنظيم السفرات السياحية الفردية و الجماعية), یەعنی ئەو نوقتەیە شەش دێتە دگەل نوقتە حەشت ئەڤە یەك. دوو/ حەقیقەت یەعنی نزانم صلاْحیەتی وەزیر چنە, بۆ عقد و ئیتیفاقات یەعنی هەمی دەبیتە (بعد اصطصلاح موافقة رئاسة الوزراء) ئەدی صلاحیەتی وەزیر چنە؟ یەعنی نوكە عقود موساتەحە بكەن, صلاْحیەتی وەزیر دە ئیعلام دەكرێ, بۆ ریئاسەی مەجلیس وزەرا بكەن نە موافەقەتی وەرگرن, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

مولاحەزەكانی جەنابی وەزیر بەجێنە, فەقەرەی هەشت و شەش دەمج بكرێن, فەقەرەی تەعاقودەكە خارجیەكە رەبت بكرێ بە موافەقەتی ریئاسەی مەجلیسی وەزرا, داخلیەكە دەسەلاْتی وەزیر خۆیەتی, راستە, لەوەزارەتەكانی تریش وامان كردیە, ئەگەر ئەو دوو مولاْحەزەیە وەربگرن, موناقەشەكانی پێشتریش هەروا بوو, كاك زانا فەرموو.

بەڕێز قادر سعید خضر (زانا):

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە كاتی گفتوگۆكردنی یاساكە من لە دەرێ بوویمە لێرە نەبوویمە, لەسەر خاڵی چوارەم تێبینیەكم هەیە ئەگەر بەنەزەری ئیعتیبار وەربگیرێ, ئەویش وشەی جێگای رابواردن بەراستی ئەوە هەتا مەعنای خراپی لێوەربگیرێ هیچ مەعنای باشی نییە, بۆیە ئەگەر بكرێتە جێگای كات بەسەر بردن گونجاو ترە و رێك ترە و باشترە, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئەوە زۆر موناقەشەی لەسەر كرا, جەنابت لێرە نەبووی, وشەیەكی تریان دۆزیەوە, زۆر موناقەشە كرا, لەبەر رۆشنایی ئەو موناقەشانە زۆر تەعدیلات كرا, ئەوانەی قسە دەكەن دەستیان بەرز بكەنەوە؟ د0هالە, كاك عادل, كاك جمال یوسف, كاك جمالەكەی تر, سوزان خان, مامۆستا, كاك سەردار, د0رۆژان, كاك محمدی حاجی محمود, د0شوكریە, مریم خان, كاك بكر فتاح, تاڤگە خان, بەخوای گەڕاینەوە, ئەو هەموو موناقەشەیەمان بەلاش بوو, فەرموو د0هالە.

بەڕێز د.هالە سهیل وادی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لەفەقەرە (10) (التنسيق مع الوزارات و الجهات المختصة في مجالات السياحة), پێشنیار دەكەم تەنسیق هەبێ لەگەڵ وەزارەتی خوێندنی باڵا, لەجامیعەی بەغدا كولیەی سیاحە و فندەقە هەیە, ئەگەر بكرێ ئەوەش لەلای ئێمە هەبێ, شتێكی باشە, خزمەت بە سیاحە دەكا, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

گوڵناز خان نوقتەی نیزامت چیە؟ فەرموو.

بەڕێز گوڵناز عزیز قادر:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ببوورە خۆشت ئاماژەت پێدا ئەم یاسایە موناقەشەی زۆری لەسەری كرا, ئەوەی كەمایەوە مەسەلەی ئاسار لەسەر شارەوانی بێ, یان لەسەر ئەم وەزارەتە بێ ئیتر بۆ درێژە بدەینە ئەو وردەكاریانە؟ سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

جا بەو ئەندامە بەڕێزانە بڵێ, دەیانەوێ قسە بكەن, مەسەلەی ژنە دیفاع دەكەی, دە فەرموو سوزان خان.

بەڕێز سۆزان شهاب نوری:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

زۆر سوپاس, من یەك شت نابینم لەناو ئەو مەهامەیە, ئێمە ئێستا كۆمەڵێكی زۆر ئوتێلات كراوەتەوە, هەر لەخۆیەوە یەكێ هەستاوە چوار ئەستێرە, سێ ئەستێرە, دوو ئەستێرەی ناوە بە بەردەمی ئوتێلەكەیەوە, ئایا وەزارەت كاری ئەوە نییە تەحدیدی عەدەدی ئەو ئەستێرانە بكات, یاخود مونەزەمەی فەنادق, چونكە عادەتن مونەزەمەی فەنادق ئەبێ ئەم كارە بكات, یاخود وەزارەت خۆی بیكات بەتەعاون لەگەڵ مونەزەمەكە, قیەم ئەبێ دابنرێ, ئەمە یەكەم. دوو/ ئەگەر بێیتە سەر ئەوەی ئەگەر بزانین تۆ ئەو هەموو شوێنی گەشت و گوزارە ئەكەیتەوە تەشجیعی ئەكەی, ئەوە حەقی خۆمانە, پێویستمان پێیەتی وەكو دەخلیشە, بەلاَم ئایا جەنابی وەزیر بیری لەوە كردۆتەوە ئەو پاك, و تەمییز, و موراقەبەی شوێنی گشت و گوزارەكە هەر لەسەر كردنەوەكەی حیساب نییە, موراقەبە و موتابەعەكردنەكە ئایا لەئەستۆی وەزارەتەكەدایە؟ یاخود ئەدرێ بە شوێنێكی تر؟ چونكە شارەوانی پێی هەڵناستێ, كەواتە ئەبێ وەزارەتەكە خۆی پێی هەڵبستێ, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

د0رۆژان فەرموو.

بەڕێز د.رۆژان عبدالقادر دزەیی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

یەكەم: ئەركی وەزارت ئەوەیە كە خەڵك بناسێنێ بە چەند لایەنێك, ناساندنی خەڵك,

یەعنی بەتەبیعەتی هەرێمی كوردستان هەروەها لەلایەن گەشت و گوزاریەوە, هەروەها بەنیسبەت خەدەماتیش تەنها باسی خەدەماتی صەرفی دەكات لەبڕگە حەوت, ئایا ئەدی ئیقامە و تەنەقول؟ ئەمانەش, پێویستە ئەركی وەزارەت بێت, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

خاتوو مریم فەرموو.

بەڕێز مریم حسن ابراهیم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من پێشنیارەك هەبوو, گەر ئیزافە بكەین ببتە برگە 12 ((الاهتمام بالسياحة الدينية وانشاء المرافق و المحلات و الفنادق بالقرب إو في المناطق المسموح بها)), سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

فەرموو د0شوكریە.

بەڕێز د.شكريە رسول ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من رای خۆم ئەخەمە پاڵ رایەكەی گوڵناز خان, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

جەنابی وەزیر رەئیی لەسەر ئەو مولاحەزاتانە هەیە, مەهامی وەزارەتە بەتەئكید مەسەلەی ئیشراف لەسەر ئوتێلەكان, هەم تەحدیدی دەرجەیان, هەم موحاسەبەكردنیان شتێكی تەبیعیە لە مەهامە, فەرموو.

بەڕێز نمرود بثيو/ وەزیری گەشت و گوزار:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

بەنیسبەت تەصنیف فەنادق ئەز بێژم ئیختیصاصی ئەڤ وەزارەتەیە, یەعنی خەدەماتی فەنادق و تەصنیفی ئەوان چەند ستێرن, ئەوە من صولبی بە ئیختیصاصی وەزارەتی دائەنێم, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

بەنیسبەت مولاحەزەكەی د0هالە, كە دەبێ ئاماژە بەوە بكرێ لەگەڵ وەزارەتی خوێندنی باڵا.

بەڕێز نمرود بثيو/ وەزیری گەشت و گوزار:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

مەعهد سیاحی هەیە, لە وەزارەتی خوێندنی باڵا, بەس تەنسیق هەیە, یەعنی تەنسیقی مە, ئەز بێژم نەلازمە.

بەڕێز بكر فتاح حسين:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەوەی ئاشكرایە كە سیاحەت لەدنیادا ئەهمیەتێكی گەورەی هەیە و, ئێستا زۆر لە وڵاتانی دنیا بەئیعتیماد كردنی سەر سیاحەت بەشێكی زۆر لەئیقتیصادی وڵاتاكەیان گەشەوپەرەدەسێنێ, بۆیە لەكوردستان پێم

وایە ئیهتیمامێکی ئێگجار زۆر بدەین بە سیاحەت, بتوانین بیکەینە یەکێك لە مەصدەرەکانی ژیان, و پێشکەوتن, پەرەسەندن, ئابووری لەولأتەکەمان, لەم هینانە یەکێ لەنوقتەکان کە ئیشارەتی پێ نەداوە پروپاگەندەکردن بۆ سیاحەت, ئێمە تاکو ئێستا هیچ دەلیلێکمان نییە بۆ سیاحەت, ئەو قسەی د0هالەش کەباسی کرد مەعهدی سیاحی بەهاوکاری کردن لەگەڵ وەزارەتی خوێندنی بالأ, بتوانین مەعهدی سیاحە بکەینەوە, جگە لەوە بەراستی ئێمە لەئوتێلەکانیش و لە شوێنە سیاحەیەکانمان کەلتوری خزمەت گوزاری سیاحیمان نییە, لەبەر ئەوە پێویستیمان بەوەیە کە ئیهتیمام بەو لایانە زیاتر بدەین, بۆ ئەوەی بتوانێ سیاحە لە کوردستان پەرە بسێنێ, ئینجا شتێکی تر هەیە ئەوەی ئێمە تاکو ئێستا ڤیتاعی عام و ڤیتاعی خاص, چۆنیەتی دروست کردنی ئەو پرۆژە سیاحیانە, ئایا بەڤیتاعی عام دەکرێ, یان بەڤیتاعی خاص؟ لەو وەختەی ئەگەر بەڤیتاعی خاص دەکرێ, دەتوانین زیاتر بڵێین (تقدیم تسهیلات لازمە), یەعنی تەسهیلات بدەین بە کۆمپانیا, من بەحالی خۆم پێم وایە تەسهیلات بدەین و, بیدەین بە ڤیتاعی خاص باشترە, ئەوان دەتوانن ئەو پرۆژە سیاحیانە لەکوردستان جێبەجێ بکەن, نەك وەزارەت بیکات, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

موقتەریحەکەت چیە تۆ؟

بەڕێز بکر فتاح حسین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

زیاتر ئیهتیمام بدەین بە پروپاگەندە و, ئەوە بەشێکی گەورە بێ لە مەهامی وەزارەتی سیاحە, ئەمە یەك، دوو/ وەزارەتی سیاحە خۆی ئەو پرۆژانە نەکات, تەسهیلات بدات بەو کۆمپانیانە, بۆ ئەوەی بتوانن پرۆژەی سیاحی دروست بکەن لەکوردستان, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژنەی یاسایی ئەگەر ئەو فەقەرەی هەشت و شەش, صیاغەیێك بدۆزنەوە لەبەر رۆشنایی موناقەشەکان, دەمجی بکەن, ئەو مولاحەزاتانە هەموویان بەهەند وەربگیرێن, بەلأم شەرت نییە خاڵی بۆ دابنرێ, کاری پێدەکرێ, بەڵێ کاك جمال ئاخیر کەس قسە دەکا, فەرموو.

بەڕێز جمال شمعون ایلیا:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەنیسبەت برگە چوار, جیاوازیەك هەیە لەنێوان دەقی عەربی و کوردیەکەی, بەنیسبەت لە ئاخر هاتیە (محلات التزحلق والتزلج) بەکوردیەکەی نییە, نازانم موفرەداتی نییە, بەس (التزحلق علی الثلج) نووسرایە لەکوردی, تزلج بەکوردیەکەی نییە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لەناحیەی زمانەوانی, دائیمەن وتومانە هەندێ جار لەتەرجومە غەڵەت دەبێ, پێش ئەوەی یاساکە بە پوختەیی دەربچێ, بەڵێ کاك شێروان, فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئێمە موقتەرەحمان ئەوە بوو فەقەرە یەك و دوو دەمج بکرێ و, صیاغەکەشمان بۆ حازر کردیە, حەز دەکەم صیاغەکە بخوێنمەوە ئەگەر بەدڵتان بێ, هەتا موناقەشە بکرێ, فەقەرە یەك و دوو بەم شێوەیە دەبێ: (استغلال و تطویر واستثمار الطاقات السیاحیة والمصادر الطبیعیة والمناطق الاثریة والتاریخیة بما یخدم الاغراض السیاحیة بالتنسیق مع الجهات ذات العلاقة), ئەگەر مانعتان نەبێ صیغەی یەك و دوو بەم شێوەیە بێت, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

باشە ئەو موقتەرەحە دەخەمە دەنگەوە, ئیعتیرازت هەیە لەسەر ئەو فەقەرە, فەرموو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەنیسبەت مەناتقی ئاساری, ئاسار وتمان دەکەوێتە تەشکیلاتی وەزارەتی رۆشنبیری, لەبەر ئەوە وابزانم لێرە باسی نەکەین باشترە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

دەیخەمە تەصویتەوە, بەڵێ جەنابی وەزیر قسەت هەیە, فەرموو.

بەڕێز نمرود بثیو/ وەزیری گەشت و گوزار:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

یەعنی ئەو نوقتە ئێك و دوو وختێ دەمج کەن بلە, ئیزافەت بکەن المزارات الدینیە, یەعنی نە بەتەنیا مەناتقی ئەسەری, مەزاراتی دینی, یەعنی ئیزافە بکەن, سپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

وشەیەکی راستە, مەزاراتی دینیە هەمانە, سیاحەی دینیش هەیە, مەزارات باشە تەعبیرێکی, ئێستا بیخوێنەوە بە ئیزافەی مەزارات دینیە, ئینجا دەیخەمە دەنگەوە, فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

استغلال و تطوير واستثمار الطاقات السياحية والمصادر الطبيعية والمناطق الاثرية والتاريخية والمزارات الدينية بما يخدم الاغراض السياحية بالتنسيق مع الجهات ذات العلاقة.

ئەمە فەقەرەی یەك و دووە كە دەمج كرایە.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

فەقەرەی یەك و دوو بەم شێوەیە دەخەمە دەنگەوە, كێ لەگەڵیەتی دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون, كێ لەگەڵدا نییە, دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون, بەكۆی دەنگ پەسند كرا, فەقەرەی هەشت و شەشیش, دەمج كرایە ئەگەر صیغەیەكتان هەبێ.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

عەینی ئەو دوو ماددەیە بەس وامان لێكرد: (منح إجازات الشركات ومكاتب و وكالات السفر والسياحة وتشجيع السفرات الفردية و الجماعية من الخارج الى الأقليم وبالعكس وبمختلف الوسائل وكذلك تنظيم السفرات السياحية الداخلية), بەم شێوەیە.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئەوەش لەبەر رۆشنایی نیقاشی ئێوە بوو, دەمجی فەقەرە شەش و فەقەرە هەشت, فەقەرە شەش كە دەڵێ تەنزیم بكرێ, وتمان تەنزیمەكە وشەكەی بگۆڕدرێت, فەقەرەی هەشتیش دەڵێ ئینشا, فەرموو كاك سردار.

بەڕێز سردار صباح بوزو هركی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئیجازەی شەریكات قانونی هەیە و, هەیئەتێكی جیاوازی هەیە, ئەو ئیجازەیە تەنها لەوێ دەدرێ, لەو وەزارەتە نادرێ, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

كاك رۆمیو فەرموو, لەلای جەنابی وەزیر دانیشە نەوەك لەلهجەو شتی وا, ئەگەر پێویستی بە تەرجەمەو شتی وابوو, كاك رۆمیو ئەڵێ من لەتەنیشتت دادەنیشم نەوەك هەندێ وشەی كوردی هەبێ بە سریانی, ئێستا لەبەر رۆشنایی ئەوە, جەنابی وەزیر ئەگەر ئینتیباه بكا, لەگەڵ برادەرانی لیژنەی یاسایی, موختەصریشمان كردووە, (الموافقة على المنح) بە ئیعتیبار قانونەكەیە, ئەو مولاحەزەی كاك سردار راستە بەم شێوەیە: (الموافقة على منح إجازات الشركات ومكاتب و وكالات السفر والسياحة وتشجيع السفرات السياحية) موتەلەقە و هەمووی دەگرێتەوە داخلی و خارجیش, یان پێتان باشە دەیخەمە دەنگەوە كێ لەگەڵیەتی دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون, كێ لەگەڵیدا نییە؟ فەرموون, كەواتە فەقەرەی شەش و هەشتیش دەمج كرا, بەو ماددەیە, زۆر سوپاس, هیچ مولاحەزەیەكی ئەوها نەماوە, تەنها زمانەوانی نەبێ, ماددەكە بەهەموو فەقەراتەوە دەیخەمە دەنگەوە, كێ لەگەڵ ئەو ماددەیەیە, دەستی بەرز بكاتەوە؟ كێ لەگەڵ ئەو ماددەیەدا نییە, دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون, بەس مامۆستا لەگەڵدا نییە, كەواتە بەئەكسەریەت, مامۆستا خۆت موافەقەتت كرد, كە تەنیا چوار كەس، پێنج كەس قسە بكەن, بەلام بووە

ئەكسەریەت, ئەگەر مەقسەدت ئیعتیرازەكەی پێشووە, جا تەبعەن حەقی خۆتە موافەقەت بكەی, بەڵام ئەوە ئەكسەریەت موافەقەتیان كرد, بڕۆ سەر ماددەی سێیەم, تشكیلاتی وەزارەت.

بەڕێز كریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەی سێیەم: یەكەم: وەزیر/ سەرۆكی باڵای بەرپرسی ئیش وكاری ئاراستەكردنی سیاسەتی وەزارەتەكەیە و, هەموو بڕیار و فرمان و ڕێنمایگەلی و پەیوەندیان بە ئەرك و فرمان و پێك هاتە و صلاحیات و كاروباری دیكەی هونەری و ئیداری و ڕێكخستنی وەزارەتەكەوە هەبێ, بەپێی حكومەكانی یاسا لەوەزیرەوە دەردەچێ و بەسەرپەرشتی خۆی جێبەجێ دەكرێن.

دووەم: برێكاری وەزارەت/ لە چوارچێوەی ئەو صلاحیەتانەی كە پێی دەسپێردرێ لە ئاراستەكردن و سەرپەرشتی كردنی كاروباری وەزارەتەكەدا یاریدەی وەزیر دەدات, مەرجیشە بڕوانامەی زانكۆی هەبێت.

سێیەم/ وەزارەت لەمانەی خوارەوە پێك دێـت:

أ-نووسینگەی وەزیر: فەرمانبەرێك سەرۆكایەتی دەكات, بڕوانامەی زانكۆی هەبێ, ژمارەیەك فەرمانبەر یاریدەی دەدەن.

ب-نووسینگەی بریكاری وەزارەت: فەرمانبەرێك سەرۆكایەتی دەكات, بڕوانامەی زانكۆی هەبێ, ژمارەیەك فەرمانبەر یاریدەی دەدەن.

ج-راوێژكارەكان: لەچوار راوێژكار زیاتر نەبن, مەرجیشە بروانامەی زانكۆیان هەبێ و خاوەن ئەزموون و كەردەش بن.

چوارەم/ ئەنجومەنی راوێژكاری وەزارەت:

1-وەزیر/ سەرۆكە.

2-بریكاری وەزارەت/ جێگیری سەرۆكە.

3-بەرێوەبەرە گشتی یەكان/ ئەندامن.

4-راوێژكار و خاوەن ئەزموونەكان/ ئەندامن, بەمەرجێ لەسێ كەس زیاتر نەبن و بڕوانامەی زانكۆیان هەبێ و خاوەن ئەزموون و كەردەش بن.

ئەنجومەن ئەم كارانە دەگرێـتە ئەستۆ:

أ-نەخشەی سیاسەتی گشتی گەشت و گوزار دادەنێ و ئیقراری دەكا.

ب-ئەو ڕێكەوتنامەی تەصدیق دەكا، كە پەیوەندیان بە دامەزراندن و بەرەوچاكتر گۆڕین و وەبەرهێنانی دەزگا و پرۆژەگەلی گەشت و گوزار هەیە.

ج-دوای موافەقەت لایەنە پەیوەندیدارەكان لەو ڕێكەوتنامەیە هەرەوەزیانە، واتا (التعاونیات) تەصدیق دەكات, لەگەڵ لایەنە بیانیەكاندا گرێ دروان.

د- ئیقرار كردنی بودجەی ساڵانە و میلاكات وحیساب و حیسابكاری كۆتایی.

پێنجەم/ بەڕێوەبەرایەتی گشتی کارگێری و دارایی لەمانە پێك دێت:-

أ- بەڕێوەبەرایەتی تاکە تاکەی کارمەندان.

ب- بەڕێوەبەرایەتی ئیدارە.

ج- بەڕێوەبەرایەتی کاروباری دارایی.

د- بەڕێوەبەرایەتی رەقابە و لێوردبوونەوە (تەدقیقی ناوەخۆ).

هـ- بەڕێوەبەرایەتی کاروباری یاسایی.

و- بەڕێوەبەرایەتی نەخشەسازی و بەدواداچوون.

شەشەم/بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئاسەوار: فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکات، بڕوانامەی زانکۆی هەبێ، دائیرەگەلی ئاسەوار لەپارێزگاکاندا پێی واوەستن.

حەوتەم/ بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری گەشت و گوزار لە هەولێر:

فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا بڕوانامەی زانکۆی هەبێ.

هەشتەم/ بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری گەشت و گوزار لە سلێمانی:

فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا بڕوانامەی زانکۆی هەبێ.

نۆیەم/ بەڕێوەبەرایەتی گشتی کاروباری گەشت و گوزار لە دهۆك:

فەرمانبەرێ بەپلەی بەڕێوبەری گشتی سەرۆکایەتی دەکا بڕوانامەی زانکۆی هەبێ.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خامساً: اعادة ترتيب و صياغة المادة الثالثة من المشروع و تقرأ كالآتي:

(تشكيلات الوزارة)

المادة الثالثة: أولاً: تتألف الوزارة من التشكيلات الآتية:-

أ-الوزير: هو الرئيس الأعلى للوزارة والمسؤول عن اعمالها وتوجيه سياستها والإشراف والرقابة عليها و تصدر عنه وتنفذ باشرافه جميع القرارات والأوامر والتعليمات في كل ماله علاقة بمهام الوزارة وتشكيلاتها وصلاحياتها وسائر شؤونها الفنية والمالية والإدارية والتنظيمية وفق احكام القانون ويكون مسؤولاً امام مجلس الوزراء باعتباره عضواً متضامناً فيه وله تخويل بعض من صلاحياته الى وكيل الوزارة او المدراء العامين أو من يراه في الوزارة مناسباً.

ب- وكيل الوزارة: يساعد الوزير في توجيه الوزارة والإشراف على شؤونها ضمن الصلاحيات التى توكل اليه من قبل الوزير على ان يكون حاصلاً على شهادة جامعية اولية اختصاصية.

ج-مكتب الوزير: يديره موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية اولية ويعاونه عدد من الموظفين.

د-مكتب وكيل الوزارة: يديره موظف بدرجة مدير حاصل على شهادة جامعية اولية ويعاونه عدد من الموظفين.

هـ- المستشارون: لايزيد عددهم عن اربعة على ان يكونوامن حملة شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والممارسة.

و-المديرية العامة للإدارة والمالية: يرأسها ويديرها مدير عام حاصل على شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والاختصاص.

ز-المديرية العامة للآثار: يرأسها ويديرها مدير عام حاصل على شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والاختصاص.

ثانياً: تشكل في كل محافظة من محافظات الإقليم مديرية عامة للسياحة يرأسها ويديرها مدير عام حاصل على شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والإختصاص.

ثالثاً :

أ- المجلس الإستشاري للوزارة ويتألف من :-

1-الوزير : رئيساً

2- وكيل الوزارة : عضواً ويرأس المجلس في حالة غياب الوزير.

3- المدراء العامين : اعضاء

4- المستشارون والخبراء: على ان لا يزيد عددهم عن ثلاثة وان يكونوا من حملة شهادة جامعية اولية ومن ذوي الخبرة والممارسة.

ب- يعقد المجلس اجتماعاته بدعوة من الوزير كلما دعت الحاجة الى ذلك.

ج- يختص المجلس بتقديم التوصيات الى الوزير وتكتسب التوجيه صفة القرار الوزارى اذا نال تصديقه.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

كاك خورشيد, قسەت هەيە, فەرموو.

بەڕێز خورشيد سليم شيره:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئێمە لە هەندێك وەزارەتەكان لە كۆبوونەوەكانی پێشوو, وامان فەرز كرد, كە ناوی موديرات صلاًحيەتی وەزيره, خوێندنەوە عيلاقەمان بەسەريدا نييە, چونكە كە دەڵێ ئيقرار بكرێ مانای ئەوەيە صلاًحيەتی وەزير نييە دەستكاری بكات, مادەم صلاًحيەت دراوەتە وەزير ئەو موديرەتە رێك بكات, جگە موديريەتە عامەكان نەبێت, ئێمە دووبارە و سێ بارە دەكەينەوە, لەهەندێ موناقەشاتی وەزارەتەكان ئێمە لاماندايە, هەندێكی تريش وا ئێستا دووبارە دەكەينەوە, بۆيە ديسان زيادە, موديرەيەی ئەقسام بۆچی لێرە موناقەشەی لەسەر بكەين, ئەگەر قەرارمان داوە لەسەری كە باسی نەكەين, سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

فەرموو مام رەشاد.

بەڕێز رشاد احمد ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ئەگەر بكرێ فەقەرەك ئیزافە بكرێ, مەجلیسی ئیستیشاری لەگەڵ جەنابی وەزیر ساڵانە بەرنامەی سەنەویان هەبێت, یەعنی مینهاجی ئیستسماری هی ساڵێك كامل, لەحدودی ئەو مینهاجەی وەزارەت بتوانێ نەشاتی خۆی جێبەجێ بكات, نەك هەروا كراوە بێت, حاڵەت بەحاڵەت زۆری دەوێ, زۆر دەخایەنێ یەكتری ناگرێتەوە, جەدوەلی ئیقتیصادی دانێ بۆ مەشاریعی سیاحی, بەرنامەیەكی كامل ساڵانە ئیعلان بكا بۆ هەموو موحافەزات بزانین چ دەكرێتن, خیلالی ئەو ساڵەی, هەتا لەدەرەوەش بە وەسائیلی ئیعلام بڵاوبكرێـتەوە مینهاجی وەزارەت, بۆئەوەی زیاتر ئیستیفادە بكاتن, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

لە نیزام دەتوانێت وابكاتن راستە, بەڵام من كاك شیروان پێش ئەوەی بڵێم مەجلیسی ئیستیشارەیەكە دەڵێ: لە وەزیر و وەكیل وەزیر و مودەرائی عامە و موستەشارو خوبەرا, بۆ لێرە دەڵێ (لا یزید عددهم عن ثلاثة) خۆیان هەموویان چوارن, بەڵێ فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

خۆی فەرق نێوان مەشروعی ئەصڵیی و رای لیژنەی قانونی بەم شێوەیە:

1- ئیعادەی صیاغەتەكان بكرێـتەوە وەكو هەموو ماددەكانی تر.

2- بەنیسبەت مەجلیسی ئیستیشاری, لەبەر ئەوە ئەو مەجلیسە سیفەتی ئیستیشاری هەیە, بۆی نییە ئیتیفاقات ئیمزا بكات, بۆی نییە ئیقراری میزانیەت بكات, بۆی نییە تەوقیعی عقود بكا, لەبەر ئەوەی سیفەتەكەی ئیستیشاریە, ئیمكانیەتی هەیە ئیش و كاری ئەو مەجلیسە وەكو وەزارەتەكانی تر, بە نیزام جێبەجێ بكرێ, ئەمەش لەلای مەجلیسەوە, بەنیسبەت ئەو صیغەیەی كە هاتیە, بەراستی رەنگە بەغەڵەت هاتبێ, ئێمە وامان قەرار داوە, بەس دیارە لە تەبع غەڵەت دەرچووە, دەڵێ (إی خبیر او مستشار یختارە الوزیر من داخل الوزارة او خارجها/ عضواً) تەحدیدی سێیەكەمان نەكردووە, بەڵام دیارە لەتەبع بەغەڵەت هاتووە, هەروەك لەمەشروعەكە چۆن هاتووە هەروەها بۆی چوونە, فەقەرەی سێش ئەوەیە بەراستی, ئێمە لەگەڵ جەنابی وەزیر رێكەوتینە, كە مودیریاتی عام ورد نەكرێتەوە, دەسەڵاتەكە وەكو وەزارەتەكانی تر بدرێتە وەزیر, بۆ خۆی لەنیزام ئەمانە تەحدید بكات, ئەمە بەكورتی رای لیژنەی یاسایە, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

زۆر سوپاس, ئەوانەی كە دەچنە دەرەوە زوو بێنەوە, لەبەر ئەوە پێویستمان بەوە هەیە, كە ژمارەكە لەنیسبەتێك كەمتر نەبێت, دواتر پاشی ئەو قانونە قسەمان هەیە, دەبێ زوو بێنەوە, كەس نەچێتە دەرەوە, كێ دەیەوێ قسە بكات, بەكورتی؟ رۆمیو, د0رۆژان, ئارێز, حاتم, سردار, د0شوكریە, بكر, كاك رۆمیو فەرموو.

بەڕێز رومیو حزیران نیسان:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لە فەقەرەی ئەخیری (المجلس الإستشاري للوزارة و يتألف من: خاڵی چوارەم: المستشارون و الخبراء: على ان لا يزيد عددهم عن ثلاثة و ان يكونوا من حملة شهادة جامعية اولية و من ذوي الخبرة و الممارسة) بەرای من ئەوە دووبارە کراوەتەوە, چونکە لەفەقەرەی (هـ) لەسەرەوە المستشارون, کە دەڵێ (المستشارون : لايزيد عددهم عن اربعة على ان يكونوامن حملة شهادة جامعية اولية و من ذوي الخبرة و الممارسة), یەعنی لێرە شروتەکان هەیە, پێویستی بە دووبارە نییە, سوپاس.

بەڕێز د.ڕۆژان عبدالقادر دزەیی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەو مەجلیسە ئیستیشاریە, هەموو ئەندامەکانی تەنها موستەشارو خوبەرا نەبێت هەموو مونتەسیبی وەزارەتن, یەعنی ئیستیشارەی چییان پێبکرێ, ئەگەر لەجیاتی مودرائی عامون, مودیر عامی ئیستیسمار ئەندام بێ, مودیر عامی وەزارەتی پلاندانان, یان وەزارەتی سەقافە, مودیر عامەکان لە دەرەوەی وەزارەت بن و ببنە ئەندام لەو ئەنجومەنە باشترە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

جەنابی وەزیر هیچ ڕەئیت هەیە لەسەر ئەوە, فەرموو کاك ئارێز.

بەڕێز ئارێز عبدالله احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

سەبارەت بەو ئەنجومەنی ڕاوێژکاریە, ئێمە لێرە چوار ڕاوێژکارمان هەیە, ڕەنگە ئەو ڕاوێژکارانە باشترین شوێن کە بتوانن قسەی تێدا بکەن, و پێشنیار بکەن ئەنجومەنەکەیە, لێرە دیاری نەکرایە و, نووسرایە سێ, یان لەسێی زیاتر نەبێت, کەچی سەرۆکی لیژنەی یاسایی باسی کرد کە وەزیر دیاری بکات, بەرای من ئەو چوار کەسەی تێدابێ و خەڵکی تر لە دەرەوە بێت, ئەمە یەك.

دوو: نووسرایە ڕاوێژکار و شارەزا, ئەگەر کەسێك شارەزا نەبێت چۆن دەبێتە ڕاوێژکار, دەبێ شارەزا بێت, ئینجا دەبێتە ڕاوێژکار, بەرای من وشەی خەبیر, یان شارەزا زیادە تەنیا ڕاوێژکارەکە بمێنێتەوە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

جەنابی وەزیر, فەرموو.

بەڕێز نمرود بثیو/ وەزیری گەشت و گوزار:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ئەز بێژم فەرق هەیە لەبەینێ خوبەرا و موستەشار, فەرقەکەش دەرجاتی وەزیفییە, یەعنی موستەشار دەرجەی وەزیفی هەیە و, خوبەراش دەرجەی وەزیفی هەیە, سپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس. کاك حاتم فەرموو.

بەڕێز حاتم محمد جان حسن:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

لە بڕگەی حەوت، بە جیا جیا ناوی پارێزگاكان هاتووە، من پێم باشە یەكجار بووترێ لە هەریەك لە پارێزگاكانی هەرێم بەڕێوەبەرایەتی گشتی گەشت و گوزار هەبێت و، فەرمانبەرێ بە پلەی بەڕێوەبەری گشتی سەرۆكایەتی بكات، بڕوانامەی زانكۆی هەبێ، بۆ ئاینده ئەگەر هەر محافەزەیەك زیاد بوو ئەوا دەیگرێتەوە، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئەو مولاحەزەیە بەجێیە، لە زۆر لەوەزارەتەكان نووسیمان (المديرية العامة في محافظات ألاقليم)، لەجیاتی بڵێین سلیمانی، یان دهۆك، یان هەولێر، لیژنەی قانونی رای وایە، یەعنی وەرگیرایە بە نەزەری ئیعتیبار باشە، كاك سردار.

بەڕێز سردار صباح بوزو هركی:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من تێبینیم هەیە لەسەر خاڵی حەوت، و هەشت، و نۆ لە ئەصڵی مەشروعەكە و، لەسەر پێشنیاری لیژنەی یاسایی دەڵێ لە هەموو پارێزگایەك بەڕێوەبەرایەتێكی گشتی بكرێتەوە، تەقریبەن ئێمە لەهەموو وەزارەت واكرایە، یەك مودیریە عامە هەبێت و، لە موحافەزە مودیریە هەبێ، سوپاس.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

سوپاس. د0شوكریە.

بەڕێز د.شكريە رسول ابراهيم:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

من تێبینیم هەیە لەسەر ماددەی سێیەم، خاڵی سێیەم، كە نووسراوە (نووسینگەی وەزیر: فەرمانبەرێك سەرۆكایەتی دەكات، بڕوانامەی زانكۆی هەبێ، ژمارەیەك فەرمانبەر یاریدەی دەدەن)، هەروەها خاڵی پاشیش دووبارەی كردۆدەتەوە (نووسینگەی بریكاری وەزارەت: فەرمانبەر بەڕێوە دەبات)، بەڕێز سەرۆكی پەرلەمان هەندەی تێبینیم كرد، لەگەڵ یاسایی وەزارەتەكانی تر لێرە نووسراوە فەرمانبەرێ سەرۆكایەتی دەكا، كەچی لەوێ نووسراوە بەڕێوەبەرێ سەرۆكایەتی دەكا، ئەمە جیاوازی هەیە لەنێوان بەڕێوەبەر، فەرمانبەرێ، ئەمە خاڵێك.

دوو: ژمارەی فەرمانبەری یاریدەدەر، ئەمە رۆتینیەن لە نووسینگەی وەزارەت كۆمەڵێك فەرمانبەر ئیش دەكا، ئیتر پێویستی بەوە ناكا ئەمە هەبێ، لە خاڵی یەكەم و دووەم ئەمە لابردرێت و، فەرمانبەرەكەش ببێتە بەڕێوەبەرێ، چونكە رۆتینیەن بەڕێوەبەر بەڕێوەی دەبات.

خاڵی سێیەم: وشەی كەردش كە لەخاڵی سێیەمە، خاوەن ئەزموون و كەردش بن، بەراستی بەعزە وشەمان هەیە ئەم وشانە شازن لە زمانی كوردی نەڕۆشتوون و، میللەتیش تەقەبولی ناكات، ئیتر پێویست ناكا ئێمە

وشەی کەردش بەکاربهێنین, ئەگەر تەفتیعیشی بکەین مانایەکی زۆر ناشرین دەگەیەنێ, لەبەرئەوە ئەمە بووترێ خاوەن ئەزموون و پسپۆر بن لەو بوارە, هەروەها چەندین وشەی بێگانەی عەرەبیشم دەرهێناوە, پێویستە بکرێ بەکوردی وەکو ئیقرار, تصدیق, رقابە, موافقە داواکارم لەو لیژنەیەی کە بەسەریدا دەچێتەوە ئەم وشانە بگۆڕێت, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

سوپاس, فەرموو کاك بکر.

بەڕێز بکر فتاح حسین:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

خاڵی یەکەم: من پشتگیری ئەو خاڵە ئەکەم کە ناوی بەڕێوەبەرایەتیەکان نەهێنین, بەڕێوەبەرایەتی دهۆك, سلێمانی, هەولێر, چونکە ئەمە مانای ئەوەیە کە ئێمە ئیعتیرافمان بەوە کردووە کە تەنها ئەو سێ موحافەزەیە عیلاقەی بە ئێمەیە, ئەمە یەك.

دوو: بۆ جارێکی تر من تەئکیدی لەسەر دەکەمەوە ئیعلام زۆر موهیمە، پروپاگەندە زۆرە, جا مودیریەتی بۆ دروست دەکا پەیوەندی دەکەن, لەگەڵ وەزارەتی سەقافە, چونکە سیاحە بەبێ ئیعلام نابێ, سیاحە چۆن ئەتوانێ زیاتر پەرەبسەنێ؟ بەوەی بتوانین لەرووی ئیعلامەوە لەرووی پروپاگەندەوە ئیهتیمامی پێبدەین, من ئیقتیراحم ئەوەیە, یان مودیریەتێکی بۆ دانێین, یان لەگەڵ وەزارەتی رۆشنبیریا, چونکە وەزارەتی رۆشنبیری رەنگە هەمان مەهامی هەبێ.

خاڵی سێیەم: ئەوەی کە د0شوکریە باسی کرد, بەنیسبەت هەندێ وشە هەیە, بەکاری دەهێنین من پێم وایە زمان وەسیلەیەکە بۆ تەفاهوم, لەبەرئەوە پێویست ناکات هەندێ کەلیمات دارێژین مانای خۆی لەدەست بدات, یان مانای وازح نییە, عەیبیش نییە, ئەگەر زمانەکەمان کەلیماتی تری تێدابێ, سەیری ئەو زمانانە بکەن وەکو زمانی فارسی, لەسەدا شەست, حەفتا کەلیماتی عەرەبی بەکارئەهێنێ هیچ عەیبیشی تیا نییە, ئێمە جاران کە هینمان دەکرد لەسەر زمان, چونکە هەویەی قەومیمان لە خەتەرا بوو, لەبەر ئەوە زمانەکەمان بەکارهێنا, پاراستنی زمانەکەمان بۆ پاراستنی هەویەی قەومیمان بوو, ئێستا من بڕوا ناکەم ئەو ئەهمییەتەی هەبێ, ئەو کەلیماتانە داتاشین, کەس لە ماناکەی تێناگا, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بەڕێز خاتوو تاڤگە, فەرموو.

بەڕێز تاڤگە محمد علی:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

پێشنیارەکانم عەرزیان کرد, سوپاسیان دەکەم.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو پێشنیارەی کە کردتان ئەوە ئەغلەب لە راپۆرتی لیژنەی یاسایی هاتووە و, بەنەزەری ئیعتیبار وەرگیراوە, مەسەلەی ئیعلان دەمێنێ, ئیعلانیش ئەوە وەزیر دەتوانێت لەتشکیلاتی خۆی مودیریەتێك دابنێ, ئەگەر لەموستەقبەل زانی, ئەوە کارێکی زۆر گرنگە, گەورەیە, دەتوانێت داوا بکات و, داواکەی هەموار بکەین و مودیرییەتێکی بۆ دانێین, نوقتەی نیزامت هەیە کاك حەمە رەشید, فەرموو.

بەڕێز رشید کریم رشید:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من حەزدەکەم, ئەو وشەی کەردەشە راست بکەمەوە, (کردە)یە (ش)ەکە پاشگریەتی لێکی مەدەن ببێت بە (کەردەش), (کردە) کەسێکی کردە بێ, ئەوە مانایەکەیەتی, ئەو (ش)ەی پێوە نییە, سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کاك شیروان فەرموو.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

من تەنها تەوزیحێکم هەیە بەنسبەت موستەشار, خوبەرا ئەوەی کە لەمجلیسی ئیستیشاری هاتووە, خوبەرا دوو نەوعە: ئەوەی لەسەر میلاکی حکومەتە مەعلومە عینوانی خەبیرە, عینوانی موستەشارە, ئەمەش لە داخیلی وەزارەت هەیە، لە خارجی وەزارەتیش هەیە، وەزیر دەتوانێت بانگیان بکات, ئەمە لەلایەك, بەلاّم خەڵکانێك هەیە خەبیرن و عینوانیان خەبیر نییە, خەڵکانێك هەیە مەشاوراتیان پێدەکرێ سی ساڵ خزمەتی هەیە لەمەجالی سیاحی, مەقصەدەکە ئەوەیە کە وەزیر بتوانێ ئەوانە بهێنێتە مەجلیسی ئیستیشاری ئیستیفادە لەخیبرەتەکەیان بکات, زۆر سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

فەقەڕەیەك لەماددەی دواتر هاتووە, دەڵێ بۆ وەزیر هەیە ئیستیحداس و دەمجی مودیریات و ئەقسام بکات, بەڵێ جەنابی وەزیر فەرموو.

بەڕێز نمرود بثیو/ وەزیری گەشت و گوزار:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەس مولاحەزەیەك لەسەر فەقەرا وەزیر نهایەتا وی دبێژی (أن یراه في الوزارة مناسبا) یەعنی نابێت (أن یراه في الوزارة), بەڵێ ئەو تەعدیلەی لیژنەی قانونی ئەو صیاغەیە (أن یراه الوزارة مناسباً), سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

بۆی زیاد بکە کاك شیروان, ماددەکەی دەخەمە دەنگەوە بەهەموو ئەو تەعدیلاتانەی کە کرا, کێ لەگەڵ ئەو ماددەیە دەستی بەرز بکاتەوە؟ فەرموون, کێ لەگەڵ ئەو ماددەیەدا نییە, دەستی بەرزبکاتەوە؟ فەرموون, بەکۆی دەنگ ئەو ماددەیە وەرگیرا, بڕۆ سەر ماددەی چوار.

بەڕێز كريم بحرى عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەی چوار: ئەرك و فرمان و پێكهاتەكانی وەزارەت بەپێڕەو دیار دەكرێن.

رای لیژنەی یاسایی:

شەشەم: لیژنە پێشنیاز دەكات مادەی چوارەم و شەشەم لێك بدرێن و مادەی چوارەمی لێ پێك بێت و بەم جۆرە دەخوێنرێتەوە:-

مادەی چوارەم: یەكەم: بە پێرەوێك ئەرك و فرمان و دەسەڵاتە تايبەتيەكانی پێكهاتەكانی وەزارەت دياردەكرێت.

دووەم: وەزیر بۆی هەیە بەرێوەبەرايەتی و بەش و هۆبە لە ناو پێكهاتەی وەزارەت بێنێتەكايەوە، لێكيان بدات، يان پوچەڵيان بكاتەوە. بەپێی پێداويستی كارەكەی.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئەوە رۆتینە، لەوەزارەتەكانی تریش هاتووە ئەو دوو ماددەیە دەمج بكرێ بە (أ، ب)، واتە ماددەی چوارو شەش دەبێتە یەك ماددە بە شێوەی (أ، ب)، دەیخەمە دەنگەوە، كێ لەگەڵ ئەو ماددەیە دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون، كێ لەگەڵ ئەو ماددەیەدا نییە، دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون، بەكۆی دەنگ ماددەی چوار وەرگیرا، برۆ سەر ماددەی پاشی.

بەڕێز كريم بحرى عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەی پێنجەم: وەزارەت صلاحیەتی ئەوەی هەیە جێگاكانی گەشت و گوزار و كۆمپانیای گەشت و گوزار لەهەر جێیەك ببەخشێ تەنها جێیی گومرك نەبێ.

واتە رسوم، داوای لێبوردن دەكەین، لەسەر ئەو تەرجوومەیە، ئێمە نەمان كردووە لەدەرێ هاتووە.

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن:

ئەو فەقەرەیە نابێت، ئەو فەقەرەیە بە قانون دەبێت، لەبەرئەوە لیژنەی یاسایی ئیقتیراح دەكا كە ئەو ماددەیە ئیلغا بكرێ، پێم وایە لیژنەی شارەوانیش هەمان شتی هەیە تەئیدی دەكات، یەعنی لەماددەی پێنج هاتووە كە صلاحیەت بدرێتە وەزارەت ئەوە ناكرێ، بۆیە لیژنەی یاسایی ئیقتیراح دەكا ئیلغا بكرێ، دەیخەمە دەنگەوە، كێ لەگەڵ ئەوەیە، ئەو ماددەیە ئیلغا بكرێ، دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون، كێ لەگەڵ ئەوەدا نییە، دەستی بەرز بكاتەوە؟ فەرموون، بەكۆی دەنگ ئیلغا كرا، برۆ سەر ماددەی پاشی.

بەڕێز كريم بحرى عبدالله:

بەڕێز سەرۆكی ئەنجومەن.

ماددەی حەوت لەئەصڵی مەشروع دەبێتە ماددەی پێنج بەم شێوەیە هاتووە: هەر دەقێ لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە نەگونجێ ناخرێتە کار, یاسای ژمارە (39)ی ساڵی 2004 گەشت و گوزاری هەرێمی کوردستان و یاسای پێشووی دەزگای گەشت و گوزاری ئیدارەی سلێمانی ئیلغا دەکرێ.

رای لیژنەی یاسایی:

هەشتەم: لیژنە پێشنیاز دەکات ناوەڕۆکی مادەی حەفتەمی پرۆژەکە بکرێت بە دوو مادەی سەربەخۆ بەم جۆرە دەخوێنرێتەوە:

مادەی() یاسای دامەزراوی گشتی گەشت و گوزار لە هەرێمی کوردستان ژمارە 39 ساڵی 2004پووچەل دەکرێتەوە کە لە لایەن ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان – عیراق دەرچووە.

مادەی () کار بە هیچ دەقێکی ناکۆك لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە ناکرێت.

بەڕێز خلیل ابراهیم محمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ثامناً : اما فيما يتعلق بالمادة السابعة من المشروع تقترح اللجنة توزيع مضمونها على مادتين مستقلتين و تكون الأولى بالصيغة التالية :{يلغى قانون المؤسسة العامة للسياحة في اقليم كوردستان رقم 39 لسنة 2004 الصادر من المجلس الوطني الكوردستاني - العراق}.

اما الثانية فتقرأ كالآتي : {لا يعمل باي نص يتعارض و احكام هذا القانون}.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

لیژ نەی شارەوانی, فەرمووو.

بەڕێز رشاد احمد ابراهیم:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لیژنەکەمان ئیقتیراح دەکا, دەقەکە وەکو خۆی بمێنێتەوە, بەس ئیزافە بکرێ, (وتؤول جميع الحقوق والالتزامات الواردة في القانون رقم (39) لسنة 2004 وقانون مؤسسة السياحة في ادارة السليمانية الى وزارة السياحة), سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

ئەو مولاحەزەی هەینەکە ئیلتیزامات و مومتەلەکات راستە, بەلاَم موقتەرەحی لیژنەی یاسایی هاتووە بەعەرەبیەکەی, (2004 الصادر) ئەو (الصادر)ەی ناوێ, هەروەها (المجلس الوطنی الکوردستاني- العراق), ئەمەش هەڵەیە (من المجلس الوطنی لکوردستان- العراق), ئەم هەلأنە چاك بکەنەوە, ئەو مولاحەزەیەش هین بکەن, لیژنەی شارەوانی ئیقتیراحی کرد, بیکەینە دوو فەقەرە بیخوێنەوە بۆئەوی بیخەینە دەنگدان, لەبەرئەوە رۆتینە خیلافی لەسەرە نییە, قسەی زۆر هەڵناگرێ, بچینە ماددەیەکی تر تاوەکو صیاغەی ئەو ماددەیە تەواو دەبێ.

بەڕێز کریم بحری عبداللە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

ماددەی هەشتەم: پێویستە لەسەر وەزیرەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە بخاتە کار.

رای لیژنەی یاسایی.

نۆیەم : لیژنە پێشنیاز دەکات مادەیەکی دیکە زیاد بکرێت بەم جۆرەی خوارەوە:

مادەی ( ) وەزیر بۆی هەیە ڕێنمایی پێویست دەربکات بۆ ئاسانکردنی جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

تاسعاً :كما تقترح اللجنة اضافة مادة اخرى الى القانون و بالصيغة الآتية :{للوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ احكام هذا القانون }

بەڕێز کریم بحری عبداللە:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لیژنە پێشنیار دەکا ماددەی هەشتەمی پرۆژەکە بەم جۆرە دابڕێژرێ:

(دەبێ ئەنجومەنی وەزیران و لایەنەکانی پەیوەندیدار حکومەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن).

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

کە دەڵێ (للوزير استحداث ودمج والغاء المديريات) موفتەرەحی لیژنەی قانونی کە دەڵێ (للوزير اصدار التعليمات اللازمة لتسهيل تنفيذ أحكام هذا القانون), هەمان شتە لەو قانونە هاتووە بۆ جێبەجێ کردنی حەقی استحداسی هەیە، دەمجی هەیە، ئیلغای هەیە, موفتەرەحی لیژنەی قانونی تەواوە, فەرموو جەنابی وەزیر.

بەڕێز نمرود بثیو/ وەزیری گەشت و گوزار:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

بەس یەعنی صیاغەی عەرەبیا, مایصیر للوزير اصدار التعليمات, للوزير صلاحيه اصدار التعليمات, یەعنی ئەم صیاغەیە نابێت.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

هەردووکی دەبێتن, (للوزير صلاحية, للوزير اصدار), يعنى عندما تقول للوزير اصدار يعنى فله صلاحية لذلك, فەرموو کاك ئارێز قسەت هەبوو.

بەڕێز ئارێز عبداللە احمد:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وابزانم, ئەوەی کاك کریم خوێندیەوە, لەگەڵ کاك خلیل دوو شتی لێك جیاواز بوون, سەبارەت کاك کریم خوێندیەوە کوردیەکە نارێك بوو, ((لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایانەکانی پەیوەندیدار ئەم یاسایە

جێبەجێی بکەن)، ئەوە کوردیە راستەکەیە ئەوەی، کاک کریم خوێندیەوە خۆشی وتی کە ئێمە تەرجومەمان نەکردووە، ئەوا لەسەریانە جێبەجێی بکەن، ئێمە 45 ئەندامی پەرلەمانین پێشنیارمان کردیە بۆ چارەسەر کردنی ئەو کێشەیەی، لەناو پەرلەمان سەبارەت بە زمان هەیە سێ شتمان داوا کردیە، ئەگەر بیخوێنەوە و، ئەو داواکاریەو پێشنیاری ئێمە جێبەجێ بکەین ئەوا کێشەی زمانمان نامێنێ، یەکێك لەو کەسانە هاوکاری لیژنەی یاسایی بێت، من خۆشم پێیانم وتووە لەگەڵ کۆمەڵێك برادەری تر ئامادەین هەمووجارێ پێدابچینەوە پێش ئەوەی، ئێوە لێرە بیخوێنەوە، پێش ئەوەی ئێوە گلەییمان لێبکەن، یان بە کەموکوڕی بخرێتە بەردەمی ئەندامانی پەرلەمان، سوپاس.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

وەکو ئەندامی پەرلەمان حەقت هەیە لەو لیژنەیە حازر بێ، بەبێ ئەوەی کەس پێت بڵێ و، لیژنەکە مەمنونیشت دەبێ، ئەو موقتەرەحە ئیهمال نەکراوە بڕیاری لەسەر دراوە، لەو رۆژانە تەوقیع دەکرێ، ناوەکانیش دیاری کراوە، بەڵام هەموو ئەندامانی پەرلەمان بۆیان هەیە بچن بۆ ئەو لیژنەیە رای خۆیان بدەن، موناقەشەش بکەن، کەواتە ئەو ماددەیە بخوێنەوە بۆ ئەوەی بیخەمە دەنگدان.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

وەزیر بۆی هەیە رێنمایی پێویست دەربکات بۆ ئاسانکردنی جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

للوزیر اصدار التعلیمات اللازمة لتسهیل تنفیذ احکام هذا القانون.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

دەیخەمە دەنگەوە، کێ لەگەڵ ئەو ماددەیە دەستی بەرز بکاتەوە؟ فەرموون، کێ لەگەڵدا نییە؟ فەرموون، بەکۆی دەنگ وەرگیرا، بڕۆ سەر ماددەی پاشی.

بەڕێز کریم بحری عبدالله:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکانە حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

بەڕێز شێروان ناصح حیدری:

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن.

على مجلس الوزراء و الجهات ذات العلاقة تنفیذ احكام هذا القانون.

بەڕێز سەرۆکی ئەنجومەن:

موقتەرەحی لیژنەی قانونی، ئەو نەصە لە هەموو وەزارەتەکان هاتووە، بەنەزەری ئیعتیبار وەردەگیرێت، دەیخەمە دەنگەوە، دەڵێ (على مجلس الوزراء و الجهات ذات العلاقة تنفیذ احكام هذا القانون)، کێ لەگەڵ